Gemeente Maastricht

Raadsvergadering	
Onderwerp	Overlegrecht Raad over het jaarverslag 2014 & begroting 2016 van de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs
Registratienummer	2015-40049
Collegevergadering	24-11-2015
Portefeuillehouder	Wethouder Damsma
Organisatieonderdeel	BO Sociaal
Behandelend ambtenaar	JJAM Wintraecken 043-350 5462 hans.wintraecken@maastricht.nl
Bijlagen	jaarverslag 2014 begroting 2016 jaarverslag 2014 LVO begroting 2016 LVO/ Porta Mosana College
Ter inzage in raadsportefeuille	

Peilingvoorstel

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

De Raad wordt door de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs gevraagd of de Raad gebruik wil maken van het overlegrecht over het jaarverslag 2014 en de begroting 2016 van de Stichting.

De statuten van de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs bepalen dat het schoolbestuur de jaarstukken niet vaststelt dan nadat de gemeenteraad van de gemeente waarin een openbare school van haar is gelegen, in de gelegenheid is gesteld om daarover overleg met het bestuur te voeren.

Het (geconsolideerde) jaarverslag van LVO laat over 2014 een tekort zien € 2,2 mio en voor het Porta Mosana wordt over 2016 een positief exploitatieresultaat begroot van € 37.200.
Gelet op de voorliggende stukken, de uitleg van LVO over de tekorten en diverse kengetallen zoals solvabiliteit, weerstandsvermogen, liquiditeit, en kapitaalsfactor, kan niet anders dan vastgesteld worden dat de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs een betrouwbaar en stabiel financieel beleid

voerde en voert waardoor het bestaansrecht van het openbaar voortgezet onderwijs -Porta Mosana College - gewaarborgd is.

Peilpunten

Op 2 september 2015 heeft de Raad overleg gevoerd over de begroting 2015 met de Stichting LVO. Daarbij is aangegeven, dat zodra het jaarverslag 2014 en de begroting 2016 van LVO aan de Raad worden voorgelegd, de raad gebruik wil maken van haar overlegrecht.

1. De raad in de gelegenheid stellen om gebruik te kunnen maken van haar overlegrecht met de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs aangaande de positie van het openbaar onderwijs in Maastricht.

Peilingvoorstel

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

Conform artikel 53 lid 7 van de Wet op het Voortgezet Onderwijs bepaalt artikel 13 lid 4 van de statuten van de Stichting LVO, dat het schoolbestuur de jaarstukken niet vaststelt dan nadat de gemeenteraad van de gemeente waarin de openbare school is gelegen, in de gelegenheid is gesteld om daarover overleg met het bestuur te voeren.

Op 2 september 2015 heeft u van het overlegrecht gebruik gemaakt om met LVO van gedachten te wisselen over de begroting 2015 van genoemde stichting. De stichting LVO zegde toe om de begroting in vervolg tijdig aan uw Raad voor te leggen. Met de begroting 2016 wordt nu ook het jaarverslag 2014 aan uw Raad voorgelegd.

De Raad wordt er op gewezen dat U slechts het overlegrecht over de jaarstukken heeft en dus geen goedkeuringsrecht. De financiële situatie van LVO dient vooral bekeken te worden vanuit het wettelijke gegeven dat er in de gemeente voldoende openbaar voortgezet onderwijs wordt gegeven en of de financiële situatie van het schoolbestuur de continuïteit van het onderwijsproces voor zover het het openbaar voortgezet onderwijs betreft, waarborgt.

2. Gewenste situatie.

De voorliggende jaarverantwoording 2014 van de Stichting LVO is opgebouwd uit de resultaten van 21 door de Stichting LVO bestuurde scholen waarvan er 7 in Maastricht zijn gevestigd waarvan een openbare school, het Porta Mosana College.

Jaarverantwoording 2014

De Stichting LVO legt door middel van de jaarverantwoording verantwoording af over het door haar gevoerde financieel én inhoudelijk beleid over 2014. Behalve dat het schoolbestuur verantwoording aflegt aan de overheid over de rechtmatige besteding van de ontvangen rijksgelden, wordt het gevoerde beleid ook verantwoord naar ouders, personeel en andere belanghebbenden zoals uw Raad.

De analyse van de jaarstukken is gebaseerd op een beeld op hoofdlijnen met als uitgangspunt of de financiële situatie van het schoolbestuur de continuïteit van het openbaar voortgezet onderwijs kan waarborgen. De door het schoolbestuur gemaakte keuzes worden niet ter beoordeling aan de Raad voorgelegd omdat deze 'des schoolbestuurs' zijn.

LVO sloot 2014 af met een tekort van € 2,2 mio en raamt voor de periode 2015 – 2017 opnieuw – jaarlijks- tekorten; van negatief 9,8 mio in 2015, tot negatief 7,3 mio in 2017.

Belangrijkste oorzaak van deze negatieve financiële ontwikkeling is het programma Investeren in Ontwikkeling van Onderwijs. Binnen het programma IOO ligt de focus op leren, ontwikkelen en innoveren en is dus gericht op de kwaliteit van het onderwijs. Voor dit programma zullen in 2015 circa 92 fte worden ingezet.

Voor de komende jaren worden een daling van aantal leerlingen en fte verwacht als gevolg van de demografische ontwikkelingen. De verwachting is dat het aantal leerlingen in periode 2014-2018 daalt met 8,7% terwijl de daling van het aantal fte 11,4% bedraagt.

Ter vergelijking: in de vorige begroting bedroeg de daling van het aantal leerlingen in de periode 2013-2017 ca. 6% en de daling van het aantal fte 13,9%. Dit betekent dat de daling van het aantal fte afzwakt omdat de beschikbaar gestelde extra middelen worden ingezet voor het onderwijs.

Toekomstige ontwikkelingen

Het College van Bestuur van LVO onderkent de daling van de leerlingenaantallen als belangrijkste risico’s voor de toekomstbestendigheid van LVO. Deze daling vereist voortdurend tot ingrijpende maatregelen, en niet alleen in de bedrijfsvoering maar ook in toenemende mate in het onderwijsproces. Zo wordt nadrukkelijk gekeken naar de toekomst, het aanbod en de spreiding van vmbo-onderwijs, naar de huisvestingssituatie bij alle scholen, en naar de personeelsformatie. Voor

de bedrijfsvoering betekent dit dat het huisvestingsbeleid wordt bepaald door de ontwikkeling van de leerlingaantallen.
Tegenover de noodzakelijke krimp van het personeelsbestand staat een forse uitstroom van personeel door de vergrijzing. Per saldo ontstaat daardoor een toenemende vraag naar personeel, en LVO onderkent hierin het risico van onvoldoende (kwalitatief) aanbod. In dit kader heeft LVO beheersmaatregelen genomen om de verwachte fricties op dit gebied te vermijden.
Verder wordt een risico gesignaleerd door de druk die ontstaat op het Passend Onderwijs (de extra zorg voor leerlingen met specifieke problematiek). Dit betreft de organisatorische complicaties die daaraan gekoppeld zijn door de werkwijze via nieuw opgerichte samenwerkingsverbanden.

Over het jaarverslag is een accountantsverklaring afgegeven.

Begroting 2016
In tegenstelling tot de (geconsolideerde of groeps)rekening is wel een aparte begroting van het Porta Mosana College over 2016 overgelegd. LVO/PMC begroot over 2016 een positief resultaat van € 37.200. De meerjarenbegroting tot en met 2019 laat enkel overschotten zien.

Lettende op de voorliggende stukken, de toelichting van LVO op de tekorten en de kengetallen zoals solvabiliteit, weerstandsvermogen, liquiditeit, en kapitaalsfactor, kan op dit moment niet anders dan vastgesteld worden dat de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs een betrouwbaar en stabiel financieel beleid voerde en voert waardoor het bestaansrecht van het openbaar voortgezet onderwijs – het Porta Mosana College - in gemeente Maastricht gewaarborgd is.

3. Argumenten.

Op 2 september 2015 heeft u van het overlegrecht gebruik gemaakt om met LVO van gedachten te wisselen over de begroting 2015 van genoemde stichting. De stichting LVO zegde toen toe om de begroting in vervolg tijdig aan uw Raad voor te leggen. Met de begroting 2016 wordt nu ook het jaarverslag 2014 aan uw Raad voorgelegd.

4. Alternatieven.

Niet van toepassing

5. Financiën.

Geen gevolgen voor de gemeentelijke financiën.

6. Vervolg.

Het schoolbestuur wordt schriftelijk over het Raadsbesluit geïnformeerd.

7. Participatie

Jaarlijks vraagt de Stichting LVO de Raad of men gebruik wil maken van het overlegrecht over het jaarverslag en begroting.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,	De Burgemeester,
P.J. Buijtels.	J.T. Penn-te Strake.

Peilingvoorstel

Jaarverantwoording 2014

Stichting
Limburgs
Voortgezet
Onderwijs

A. Jaarverslag 2014

Inhoud Jaarverantwoording 2014

A. Jaarverslag 2014

Voorwoord

1 Organisatie 6
1.1 Missie en visie: uitstekend onderwijs 6
1.2 Structuur organisatie en scholen 7
1.3 Governance 8
1.4 Medezeggenschap 8
2 Bestuursverslag 9
2.1 Implementatie beleidsvisie 9
2.2 Onderwijskundige ontwikkelingen 9
2.3 Onderwijsprestaties 10
2.4 Leerlingen 11
2.4.1 Vavo-leerlingen 11
2.4.2 Voortijdig schoolverlaten 12
2.4.3 Afhandeling klachten 12
2.5 Kwaliteitszorg 12
2.6 Samenwerkingsverbanden 12
2.6.1 Onderwijs en zorg 12
2.6.2 Arbeidsmarkt en scholing 13
2.6.3 Educatieve Agenda Limburg 13
2.6.4 Techniekonderwijs 13
2.7 Verbonden partijen 13
2.8 Medewerkers 13
2.9 Huisvesting 15
2.10 Bestuurswisseling 15
3 Financieel verslag 16
Samenvatting jaarrekening 16
3.1 Inleiding 16
3.2 Jaarresultaat 2014 17
3.3 Ontwikkeling operationeel resultaat 2014 ten opzichte van 2013 18
3.4 Operationeel resultaat 2014 t.o.v. begroting 2014 19
3.4.1 Toelichting resultaat personeel 19
3.4.2 Fte-ontwikkeling in 2014 ten opzichte van 2013 20
3.4.3 Fte-ontwikkeling in 2014 ten opzichte van begrote aantal 2014 20
3.4.4 Toelichting resultaat materieel 20

3.5 Resultaat ten laste van bestemmingsreserves 21
3.5.1 Programma IOO 21
3.5.2 Transitiekosten Maastricht 21
3.6 Balansposities 22
3.6.1 Liquide middelen 22
3.6.2 Kortlopende schulden 22
3.6.3 Eigen vermogen 23
3.7 Continuïteitsparagraaf 23
3.7.1 Algemeen 23
3.7.2 Resultaatontwikkeling 24
3.7.3 Balansprognose 25
3.7.4 Toekomstige ontwikkelingen 26
3.8 Overige 27
3.8.1 Risicoanalyse en strategische omvang eigen vermogen 27
3.8.2 Treasury/beleggingsbeleid 27
3.8.3 Horizontale verantwoording – de Belastingdienst 27
4 Verslag Raad van Toezicht 28
5 Samenstelling bestuur en directie 29
5.1 Raad van Toezicht 29
5.2 College van Bestuur 30
5.3 Centrale Directie 30

B. Jaarrekening 31

C. Overige gegevens 54

Vaststelling en ondertekening van het jaarverslag 2014 61

Voorwoord

Het jaar 2014 heeft in het teken gestaan van het handen en voeten geven aan de Beleidsvisie 2013-2017. Dit heeft enerzijds geleid tot een groot aantal activiteiten op onze scholen om nadere invulling te geven aan de ambitie om over de volle breedte uitstekend onderwijs te bieden dat aansluit bij de specifieke behoeften van onze leerlingen en anderzijds tot het opstarten van een aantal LVO-brede programma's ter ondersteuning van deze inspanningen. Investeringen in Onderwijs Ontwikkeling, het programma waarmee 100 nieuwe docenten boven de formatie aan de scholen beschikbaar worden gesteld, is hier een voorbeeld van.

Het doorvoeren van veranderingen in het voortgezet onderwijs dient zorgvuldig te gebeuren en kost tijd. Betrokkenheid van alle geledingen is daarbij cruciaal, evenals het vermogen om van elkaar te leren. LVO heeft in het Nederlandse onderwijslandschap een uitstekende uitgangspositie om de slag naar maatwerkonderwijs over de volle breedte te maken en is daar in 2014 voortvarend mee van start gegaan.

Het College van Bestuur bedankt alle medewerkers voor hun inzet in 2014 en de medezeggenschapsraden en de leerlingen en hun ouders voor hun betrokkenheid bij de scholen.

André Postema
Voorzitter College van Bestuur

Ron Bonekamp
Lid College van Bestuur

1 Organisatie

Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO) is een van de grootste onderwijsbesturen van Nederland. 21 scholen[1] voor voortgezet onderwijs in de provincie Limburg, van Venray tot Nijswiller, vallen onder dit bestuur. Op ruim 30 locaties wordt onderwijs gegeven aan circa 29.000 leerlingen. Met ruim 3.000 personeelsleden is LVO een van de grootste werkgevers in Limburg. Als groot schoolbestuur is LVO verantwoordelijk voor een gedifferentieerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod van voortgezet onderwijs in Limburg.

LVO behartigt en bevordert samenhangend en divers voortgezet onderwijs dat aansluit op het basisonderwijs, in het bijzonder in de provincie Limburg. LVO biedt het hele spectrum van voortgezet onderwijs: alle varianten van het vmbo tot en met het gymnasium. Van bijzonder tot openbaar onderwijs.

1.1 Missie en visie: uitstekend onderwijs

LVO zet zich in voor uitstekend onderwijs en scholen van alle schooltypes voor Limburgse leerlingen. De maatschappij verandert en LVO verandert mee. De komende jaren ligt het accent meer dan ooit op onze kerntaak: de kwaliteit van het onderwijs. LVO kiest ervoor om onderwijs te vernieuwen en kwaliteit te verhogen, zodat iedere leerling klaar is voor de maatschappij later. Dit betekent inzetten op maatwerk voor de individuele leerling, afgestemd op de behoeften van buiten, en persoonlijk onderwijs dat verschillen tussen leerlingen erkent en waardeert.

Maar ook inzetten op de medewerkers. Creativiteit, inzet en differentiatie zijn de sleutelwoorden voor zowel onderwijsgevend als onderwijsondersteunend personeel. Dít moet de kracht zijn van Limburgs Voortgezet Onderwijs en dít is wat LVO wil laten zien: onderwijskwaliteit, tot in de diepste vezel van de organisatie. Juist in een krimpregio als Limburg wachten nieuwe kansen om verzilverd te worden.

De hoofdopdracht van LVO is het leveren van onderwijs van aantoonbaar goede kwaliteit. Dit valt uiteen in drie delen:

- Uitstekend onderwijs: tevreden leerlingen en ouders
- Onderscheidend werkgeverschap: tevreden personeel
- Onderwijs in de maatschappij: de maatschappelijke taak van LVO

[1] Deze 21 scholen vallen onder 17 BRIN-nummers. Het United World College Maastricht valt onder het BRIN-nummer van het Porta Mosana College.

1.2 Structuur organisatie en scholen

De LVO-scholen zijn verspreid over heel Limburg, maar zijn organisatorisch wel naar elkaar toegegroeid. Zo werken de meeste LVO-scholen reeds intensief samen in een cluster. De scholen uit regio Noord vormen per 1 mei 2015 eveneens een cluster. Het College van Bestuur (CvB) en het Bestuursbureau zijn gevestigd in Sittard. Het CvB overlegt regelmatig met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) over diverse onderwijsontwikkelingen.

Het organogram van LVO ziet er als volgt uit:

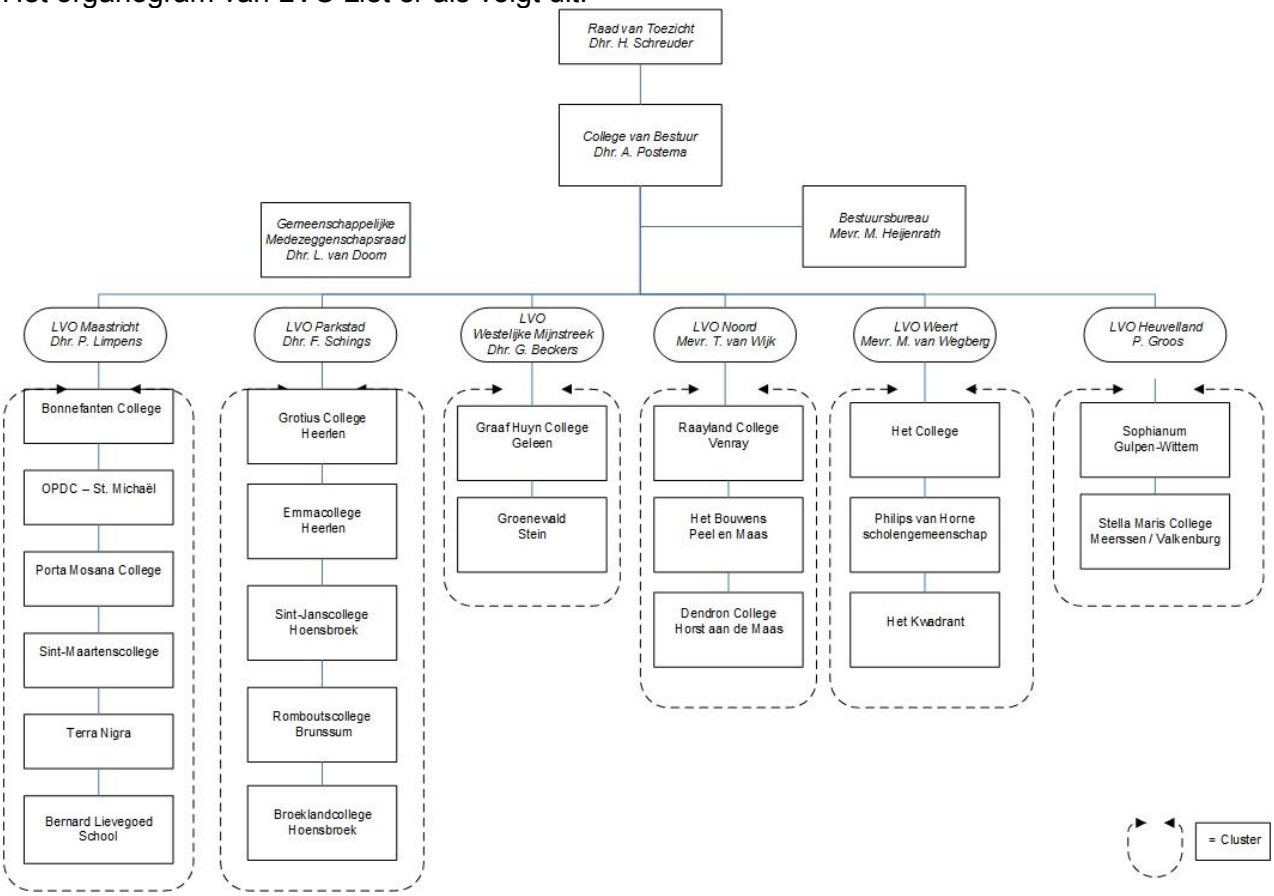

De LVO-scholen werken vanuit de gezamenlijk vastgestelde missie, maar hebben ieder hun eigen identiteit en cultuur. Hoewel LVO een grote organisatie is, wordt ons onderwijs kleinschalig aangeboden. Niet voor niets hanteert LVO hierbij het motto: "grootschalig, maar kleinscholig". In een veilige omgeving ontdekken onze leerlingen hun talenten, onder begeleiding van deskundige docenten. Betrokken mensen die staan voor onderwijskwaliteit. Die er samen met ouders voor willen zorgen dat kinderen goed in hun vel zitten en het maximale uit zichzelf halen.

LVO heeft twee openbare scholen, namelijk het Grotius College in Heerlen en het Porta Mosana College in Maastricht. Over deze twee scholen hebben de betrokken gemeenten en het College van Bestuur op regelmatige basis contact.

1.3 Governance

De VO-raad kent een Code voor Goed Onderwijsbestuur welke door de Algemene Ledenvergadering van de VO-raad is goedgekeurd. In de code staan afspraken over (horizontale) verantwoording, openheid over beleid, integriteit en verantwoordelijkheden binnen de school (strikte scheiding taken bestuur en toezichthouder). De code is geen vrijblijvende intentieverklaring. Met het lidmaatschap van de VO-raad onderschrijft LVO te voldoen aan de code en de regels na te leven. LVO past deze regels volledig toe.

1.4 Medezeggenschap

De medezeggenschap van LVO is georganiseerd volgens de wettelijke regels van de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS). De GMR van LVO zorgt ervoor dat onze achterban die bestaat uit ouders, collega's en leerlingen mee kunnen denken over de koers van de scholen.

In 2014 waren het programma Investeren in Onderwijs Ontwikkeling en de begroting belangrijke punten.
De GMR is in grote lijnen voortdurend in gesprek over een aantal centrale thema's zoals:

- De ontwikkelingen van het onderwijs; te denken valt aan de invoering van de wet Passend Onderwijs, kwaliteit van onderwijs en onderwijsverbetering.
- Het creëren van mogelijkheden voor het aantrekken van voldoende gekwalificeerd personeel.
- Het proces van het opstellen en bespreken van formatie en begroting, om daar tijdig voldoende invloed op uit te oefenen.
- Aandacht voor de verdeling van de middelen tussen het primaire onderwijsproces en de ondersteuning daarvan.

2 Bestuursverslag

2.1 Implementatie beleidsvisie

Na in het vorige verslagjaar de LVO Beleidsvisie 2013-2017 te hebben ontwikkeld en vastgesteld, is in 2014 een begin gemaakt met de doorvertaling daarvan naar de clusters en scholen. Van belang daarbij is de samenhang tussen de gezamenlijke en de schoolspecifieke ambities, alsook het doorvertalen van de visie naar doelstellingen, indicatoren en streefwaarden. Hiertoe is in het verslagjaar gestart met de ontwikkeling van de LVO Beleidsmonitor. Voorts zijn binnen de scholen en clusters programma's en projecten opgestart om tot gerichte onderwijsinnovatie te komen. We zijn, met andere woorden, aan de slag gegaan.

2.2 Onderwijskundige ontwikkelingen

De afgelopen jaren is de behoefte aan het leveren van maatwerk in het onderwijs steeds manifester geworden. LVO heeft het inspelen op de individuele behoeften van leerlingen dan ook centraal gesteld in de Beleidsvisie 2013-2017. De ontwikkeling om richting de leerling meer maatwerk in het onderwijs te bieden, krijgt inmiddels op al onze scholen gestalte. Vanuit LVO wordt daarbij ingestoken op een kaderstellende én ondersteunende rol. Kaderstelling betreft het bereiken van overeenstemming met de clusters en scholen over een basis-set van indicatoren van 'uitstekend onderwijs', de centrale ambitie van de Beleidsvisie. Ondersteuning vanuit LVO is gelegen in het bieden van tijd en capaciteit om het innovatieproces te bevorderen, het aanpassen van de fysieke voorzieningen en het aanbieden van lesmateriaal dat differentiatie en maatwerk mogelijk maakt.

Voor wat betreft het bieden van tijd en capaciteit aan de scholen is in het verslagjaar het LVO-brede programma Investeren in Onderwijs Ontwikkeling (IOO, ook wel "100") gestart. Hiermee wordt beoogd een honderdtal vernieuwende docenten boven de reguliere formatie aan te nemen om de onderwijsinnovatie binnen de scholen aan te jagen en om ook bestaande capaciteit vrij te spelen voor het ontwikkelen en implementeren van vernieuwingen. Voorts bevat het programma een omvangrijke opleidingscomponent, om onze docenten ten volle de gelegenheid te bieden zichzelf verder te ontwikkelen.

Vernieuwingen en verbeteringen in het onderwijs brengen niet zelden andere ruimtebehoeften met zich mee. LVO probeert hierin waar dit enigszins opportuun is te voorzien en werkt daarbij nauw samen met de betreffende gemeentebesturen.

Tot slot beoogt LVO middels een aanbesteding toegang tot lesmateriaal te verschaffen dat differentiatie en maatwerk mogelijk maakt en zelfs stimuleert. Hierbij spelen digitale en waar mogelijk interactieve leermiddelen een steeds grotere rol. Het aanbod en gebruik van lesmateriaal moet daarmee aanzienlijk flexibeler worden. Beoogd wordt het komende jaar tot de gunning en uitrol te komen.

2.3 Onderwijsprestaties

Alle LVO-scholen voldoen voor het basisarrangement aan de eisen van de Inspectie Onderwijs, maar dit houdt niet in dat we niet nog beter willen presteren. Uit de onderstaande slagingspercentages van de scholen blijkt onze ambitie.

LVO Noord							
School / locatie	**Lwt***	**vmbo - b**	**vmbo - k**	**vmbo - g/t**	**havo**	**vwo / atheneum**	**gymnasium**
Dendron College		100	100	99,2	88,7	96,9	100
Het Bouwens	100	100	100	95,7	86,5	90,1	100
Raayland College		96,2	90	95,1	91,9	95,5	

LVO Weert								
School / locatie	**Lwt***	**lwt + vmbo-b**	**vmbo - b**	**vmbo - k**	**mavo**	**havo**	**vwo / ath**	**gymn**
Philips van Horne SG					98,2	96,4	95,1	
Het College						91,7	100	100
Het Kwadrant	95,7	97,9	96,4	100				

LVO Westelijke Mijnstreek							
School / locatie	**Lwt***	**vmbo - b**	**vmbo - k**	**vmbo - g/t**	**havo**	**vwo / atheneum**	**gymnasium**
Groenewald SG		100	97	97,3	86,7	93,3	
Graaf Huyn College		96	97,7	96	89,6	89,6	100

LVO Parkstad							
School / locatie	**Lwt***	**vmbo - b**	**vmbo - k**	**vmbo - g/t**	**havo**	**vwo / atheneum**	**gymnasium**
Emmacollege		100	98,2				
Broeklandcollege				99,1			
Romboutscollege				88,2	84,6	84	
Grotiuscollege				92,3	75	92,2	100
Sint-Janscollege					83,5	94,6	100

* leerwerktraject

LVO Heuvelland							
School / locatie	**Lwoo** /aka*** **	**vmbo - b**	**vmbo - k**	**vmbo -g/t**	**havo**	**vwo / atheneum**	**gymnasium**
Sophianum SG	100	100	100	86	87,2	96,1	100
Stella Maris College		92	100	100	92,7	93,4	95

** leerweg ondersteunend onderwijs
*** arbeidsgekwalificeerd assistent

LVO Maastricht							
School / locatie	**aka**	**vmbo - b**	**vmbo - k**	**vmbo -g/t**	**havo**	**vwo / atheneum**	**gymnasium**
Sint-Maartenscollege		88,7	86,9	94,4	87,5	94,4	89,4
Bonnefanten College		90	86,2	96,2	87,5	86,7	83,3
Porta Mosana		100	87,9	97,4	91,9	95,5	
Bernard Lievegoed School				100	90,3	87,5	
OPDC St. Michaël				96			
Terra Nigra	93%						

Samengevat kunnen we zeggen dat het merendeel van onze scholen voor het schooljaar 2013/2014 goede slagingspercentages heeft ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Daar waar er sprake is van scholen die hier negatief van afwijken, wordt er de komende jaren hard aan gewerkt om de slagingspercentages (weer) op of boven het landelijk gemiddelde te krijgen.

Alle scholen van LVO zijn aangesloten bij Scholen op de kaart, het vroegere Vensters voor verantwoording. Zo kunnen belangstellenden alle relevante informatie vinden: schoolbeleid, slagingspercentages per onderwijsstroom, aantal leerlingen en nog veel meer. Voor de resultaten per school wordt verwezen naar scholenopdekaart.nl.

2.4 Leerlingen

In 2014 hebben de LVO-scholen samen 28.955 bekostigde leerlingen, waarvan er 5.938 in het eerste leerjaar. De krimp is in 2014 merkbaar op een aantal scholen, terwijl op een enkele school het aantal leerlingen toeneemt, bijvoorbeeld op de Bernard Lievegoedschool en het Stella Maris College. Het aantal leerlingen loopt de komende jaren sterker terug als gevolg van de bevolkingskrimp. Volgens de prognoses dalen de leerlingenaantallen per jaar gemiddeld met circa 2,5 procent. En dat betekent dus minder inkomsten. De kosten nemen daarentegen niet af. Onze schoolgebouwen blijven immers even groot en moeten onverkort onderhouden worden. Waar mogelijk proberen we door schaalvoordelen en efficiencyslagen te behalen op het gebied van onder meer onderhoud en ICT. Bovendien maakt LVO praktische afspraken over het afstoten van enkele schoollocaties.

2.4.1 Vavo-leerlingen

Voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo) is gesubsidieerd onderwijs voor leerlingen die 18 jaar of ouder zijn. 16- en 17-jarigen kunnen ook deelnemen als dat voor hen een passende vorm van onderwijs is. Dit is mogelijk voor leerlingen van vmbo-TL, havo en

vwo. In totaal heeft LVO 171 VAVO-leerlingen, waarvan er 108 geplaatst zijn bij ROC Leeuwenborgh. We werken ook samen met Gilde Opleidingen, Arcus College, Ster College, ROC Nijmegen en ROC Ter AA Helmond. De overige 63 leerlingen zijn ieder geplaatst bij één van de genoemde opleidingsinstituten.

2.4.2 Voortijdig schoolverlaten

Limburgse scholen en gemeenten zijn verantwoordelijk voor het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters (vsv'ers). Hierbij heeft LVO een coördinerende en aanjagende rol als contactschool voor zowel vo als mbo. Limburg is verdeeld in twee vsv-regio's. Noord- en Midden-Limburg (RMC 38) telt in 2013-2014 137 vsv'ers in het vo. Dit ligt op het landelijke gemiddelde van 0,5% vsv'ers. Zuid-Limburg (RMC 39) kent in het 206 vsv'ers**.** Met het percentage van 0,7% zit RMC 39 boven het landelijk gemiddelde van het vo.

Voor goede resultaten nu en in de toekomst is het belangrijk om intensiever samen te werken met het mbo. Dit zorgt voor een betere overstap van vo naar het mbo. Leerlingen die eerder meelopen in het mbo zijn bijvoorbeeld minder geneigd om voortijdig uit te vallen. Dit blijkt uit samenwerkingen met het Arcus College, ROC Leeuwenborgh en Gilde Opleidingen. Doorlopende leerlijnen zullen een belangrijke rol spelen bij verminderen van het aantal voortijdig schoolverlaters.

2.4.3 Afhandeling klachten

In 2014 heeft de Klachtencommissie van LVO 9 klachten ontvangen, voornamelijk van ouders en leerlingen. Daarvan werden er 5 in behandeling genomen. Op basis van het totaal aantal leerlingen en betrokken ouders kunnen we uit deze cijfers concluderen dat de meeste ouders en leerlingen zich gehoord weten op schoolniveau.

2.5 Kwaliteitszorg

Elk van de LVO-scholen beschikt over een kwaliteitszorgsysteem dat periodiek aan interne en externe toetsing onderhevig wordt gesteld. Gedurende het verslagjaar is een aanvang gemaakt om de doelstellingen, indicatoren en streefwaarden op de onderdelen "uitstekend onderwijs", "goed werkgeverschap" en "gezonde financiën" vast te leggen en deel uit te laten maken van de kwaliteitscyclus. Deze LVO Beleidsmonitor wordt de komende jaren verder uitontwikkeld en verdiept.

2.6 Samenwerkingsverbanden

LVO is actief lid van de vele verbanden waarbinnen onderwijs, overheid en ondernemingen samenwerken. Er kunnen ruwweg vier terreinen van samenwerking onderscheiden worden: onderwijs, zorg, arbeidsmarkt en scholing.

2.6.1 Onderwijs en zorg

Op het vlak van zorg voor de leerling neemt LVO deel aan vijf bestuurlijke samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Mede door de ontwikkelingen binnen de jeugdzorg krijgen deze verbanden een steeds grotere rol, ook buiten de schoolomgeving, als het gaat om de zorg voor elk kind en elke jongvolwassene. Limburg kent twee samenwerkingsverbanden op het vlak van vroegtijdig schoolverlaten. Gemeenten, de

middelbare beroepsopleidingen en voortgezet onderwijs werken in aangewezen regio's samen aan het verder terugdringen van het vroegtijdig schoolverlaten. Voor beide verbanden is LVO de penvoerder.

2.6.2 Arbeidsmarkt en scholing

Bijzonder actief is LVO op het vlak van opleiden en de arbeidsmarktonderwijs. Niet alleen is LVO penvoerder als het gaat om de provinciale samenwerking met partners uit zowel voortgezet onderwijs als hoger onderwijs op het vlak van arbeidsmarktknelpunten. Ook bij de Academische Opleidingsschool Limburg (AOSL), bestaande uit alle vo besturen, Fontys, Universiteit Maastricht en Open Universiteit, doet LVO de penvoering. AOSL is vooral gericht op het opleiden van leraren en een goede aansluiting tussen de opleiding en de beroepsmogelijkheden in het voortgezet onderwijs. LVO is voorzitter van het bestuurlijk overleg AOSL.

2.6.3 Educatieve Agenda Limburg

Sinds 2014 kent Limburg een unieke samenwerking van alle onderwijsinstellingen in de provincie, van primair onderwijs tot en met universitair onderwijs. Deze samenwerking draagt de naam Educatieve Agenda Limburg. LVO vertegenwoordigt het Limburgse voortgezet onderwijs in de stuurgroep. Verder ontmoeten de besturen voor voortgezet onderwijs elkaar regelmatig in het Limburgs besturenoverleg. Een belangrijk resultaat van dit overleg is de samenwerking op het vlak van scholing van huidig onderwijspersoneel. Met verschillende opleidingen verdeeld over Nederland en zelfs Vlaanderen is een uitgebreid scholingsaanbod ontwikkeld dat aansluit op de behoeften van medewerkers en (toekomstige) vraag vanuit de scholen.

2.6.4 Techniekonderwijs

Van groot belang voor de Limburgse arbeidsmarkt is het techniekonderwijs. De laatste jaren is de samenwerking tussen voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en bedrijfsleven sterk verbeterd. In de beide samenwerkingsverbanden Techniek Onderwijs Zuid Limburg en Techniekketen Midden Noord Limburg, gericht op een groei van het aantal leerlingen in het techniekonderwijs, zijn alle LVO-scholen met een technische beroepsopleiding actief. In beide bestuurlijke overleggen participeert LVO.

2.7 Verbonden partijen

LVO inventariseert jaarlijks de juridische status met haar gelieerde partijen. Uit de inventarisatie is gebleken dat er geen sprake is van verbonden partijen.

2.8 Medewerkers

In 2014 werken er bij LVO in totaal 3.195 medewerkers (2.646 fte) waarvan er 2.373 (1.982 fte)[2] docenten zijn. Door de dalende leerlingaantallen hebben de scholen minder onderwijsgevenden nodig. De vraag naar docenten blijft door de vergrijzing echter toenemen.

Aan de leeftijdsopbouw van alle medewerkers kunnen we duidelijk zien dat er sprake is van vergrijzing. We weten dat er een tekort aan (eerstegraads) docenten zal ontstaan in de

[2] Aantallen inclusief medewerkers United World College Maastricht per peildatum 31 december 2014

nabije toekomst. LVO anticipeert op deze ontwikkeling door een groep tweedegraads docenten op te leiden tot eerstegraads. Zoals in 2.2 reeds beschreven is in het verslagjaar het programma IOO opgestart, waar de werving van 100 nieuwe docenten deel van uitmaakt.

	Gegevens	
leeftijdscategorie	FTE	AANTAL
<21	7,7	14
21-25	153,9	200
26-30	254,0	303
31-35	249,7	295
36-40	216,9	262
41-45	248,5	305
46-50	300,1	370
51-55	439,0	530
56-60	523,2	609
61+	253,3	307
Eindtotaal	2646,3	3195

In 2014 bedroeg het verzuimpercentage 4,74 %. Dit is een verbetering van 0,11 % ten opzichte van 2013. De afgelopen vijf jaren wordt het verzuimpercentage lager. De LVO-clusters zijn verantwoordelijk voor de re-integratie trajecten op de individuele scholen.

Jaar	Medewerkers (fte)	Medewerkers (personen)	Verzuim	Verzuim-percentage
2011	2785,98	3353	47,70	5,42
2012	2682,64	3251	47,77	5,35
2013	2562,56	3137	48,01	4,85
2014	2646,30	3195	46,58	4,74

Geen uitstekend onderwijs zonder uitstekende medewerkers. Op diverse manieren investeert LVO in de kennis van docenten. We willen hiermee de professionele ontwikkeling van docenten stimuleren en ervoor zorgen dat docenten voldoende bevoegd zijn om dat uitstekende onderwijs te geven. De docenten hebben door scholing tevens een beter loopbaanperspectief. In 2014 werkten 239 van onze docenten aan de eigen scholing, bijvoorbeeld voor een extra of eerstegraadsbevoegdheid of voor een master. Daarnaast vonden vele reguliere scholingstrajecten plaats. Een ontwikkeling waar LVO trots op is.

Daarnaast is het afgelopen jaar veel aandacht besteed aan de professionele ontwikkeling van schoolleiders. De koers die in de LVO beleidsvisie staat uitgestippeld vraagt een andere manier van leidinggeven en een andere kijk op onderwijs.

In 2014 zijn er geen ontslagvergoedingen uitgekeerd. Voor het beleid dienaangaande vindt toetsing plaats van het wettelijk kader.

2.9 Huisvesting

Gedurende het verslagjaar is naast het reguliere (groot) onderhoud aan onze schoolgebouwen een aanvang gemaakt met de gedeeltelijke nieuwbouw en upgrading van Het Bouwens in Panningen. Voorts is met diverse gemeenten het bestuurlijk overleg gestart om tot aanpassing van de schoolgebouwen te komen. Bijzondere aandacht daarbij heeft de opvang van de sterk groeiende groep leerlingen van de Internationale Schakel Klas (ISK, ook wel aangeduid als Eerste Opvang Anderstaligen).

2.10 Bestuurswisseling

In november 2014 heeft de heer H.A.L. van Hoof vanwege pensionering zijn functie als voorzitter van het College van Bestuur beëindigd en afscheid genomen van LVO. Hij bekleedde het voorzitterschap sinds 26 februari 2007. Tijdens zijn afscheid op 20 november 2014 is grote erkentelijkheid uitgesproken voor hetgeen de heer Van Hoof voor het onderwijs en LVO betekend heeft. De heer Van Hoof is als voorzitter opgevolgd door drs. A. Postema, die vanaf dat moment samen met drs. R.K.M. Bonekamp het College van Bestuur van Stichting LVO vormt.

3 Financieel verslag

Samenvatting jaarrekening

3.1 Inleiding

Over het boekjaar 2014 is een negatief resultaat behaald ad € 2,2 mio; over 2013 was dit positief € 10,6 mio. De belangrijkste reden voor de daling van het resultaat in 2014 ten opzichte van 2013 is het gevolg van eenmalige baten ad € 8,5 mio die ultimo 2013 door het ministerie van OCW zijn uitgekeerd in het kader van aanvullende bekostiging uit hoofde van het Nationaal Onderwijs Akkoord (NOA) en de bijzondere bekostiging jonge leerkrachten.

Bij het resultaat wordt een onderscheid gemaakt tussen operationeel resultaat en exploitatieresultaat. Het operationeel resultaat is het resultaat waar de scholen voor verantwoordelijk zijn in het kader van hun reguliere bedrijfsvoering.

Het verschil tussen het operationeel en het exploitatieresultaat betreft de kosten die ten laste van de bestemmingsreserves worden gebracht. Dit zijn kosten die scholen, na goedkeuring door het CvB, ten laste mogen brengen van eerder gevormde bestemmingsreserves.

KENGETALLEN

omschrijving kengetal		Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
bekostigd aantal leerlingen	*)	28.955	29.035	29.062
aantal vestigingen		31	31	31
instroom leerlingen klas 1		5.938		6.008
gemiddelde bezetting (FTE's)		2.546	2.465	2.564
aantal BRIN-nummers		17	17	17
exploitatieresultaat (x € 1 mln.)		-2,2	0,9	10,6
verhouding eigen / totaal vermogen		52%	52%	55%
verhouding eigen vermogen/totale baten		35%	32%	34%
saldo liquiditeiten en financiële vaste activa (x € 1 mln.)		65,7		64,7
rijksbijdrage OCW / totale baten		90%	95%	86%
personele lasten / totale lasten		82%	81%	83%
materiële lasten / totale lasten		18%	18%	17%
personele lasten / aantal leerlingen		6.393	6.119	6.324
materiële lasten / aantal leerlingen		1.387	1.367	1.284

*) exclusief VAVO-leerlingen

3.2 Jaarresultaat 2014

In de navolgende tabel zijn de realisatie- en begrotingscijfers samengevat:

EXPLOITATIEREKENING 2014 (in € mio)

	Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
(Rijks)bijdragen OCW	212,8	208,6	219,8
Overige overheidsbijdragen	2,2	2,2	3,9
Overige baten	8,3	7,8	7,9
Totale baten	223,3	218,6	231,6
Personele lasten	185,4	177,9	183,8
Afschrijvingen	6,2	6,4	7,4
Huisvestingslasten	12,9	13,1	9,7
Overige instellingslasten	21,1	20,3	20,3
Totale lasten	225,6	217,7	221,2
Saldo baten en lasten	**-2,3**	**0,9**	**10,4**
Saldo financiële baten/lasten	**0,1**	**0,0**	**0,2**
Saldo buitengewone baten/lasten	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totaal exploitatieresultaat	**-2,2**	**0,9**	**10,6**

De samenstelling van het exploitatieresultaat is als volgt :

Bedragen in € mio

	2014	2013
Operationeel resultaat	2,9	13,6
Resultaat ten laste van bestemmingsreserves	-5,1	-3,0
Exploitatieresultaat	-2,2	10,6

Hierna wordt de ontwikkeling van de diverse resultaten nader toegelicht.

3.3 Ontwikkeling operationeel resultaat 2014 ten opzichte van 2013

Het operationeel resultaat bedroeg over 2014 € 2,9 mio, terwijl dit in 2013 € 13,6 mio bedroeg.

De daling van het resultaat in 2014 ten opzichte van 2013 wordt grotendeels veroorzaakt doordat in het resultaat over 2013 eenmalige opbrengsten zijn verwerkt ad € 8,5 mio die door OCW in december zijn uitgekeerd in het kader van de aanvullende bekostiging 2013 uit hoofde van het NOA ad € 6,5 mio en de bijzondere bekostiging jonge leerkrachten ad € 2 mio. Verder zijn er nog een aantal posten geweest met een bijzonder c.q. eenmalig karakter.

In onderstaand overzicht is dit samengevat om een goede vergelijking te maken en te komen tot het genormaliseerd operationeel resultaat.

NORMALISATIE RESULTAAT
bedragen in mio

	2014	2013
Operationeel resultaat	2,9	13,6
Aanvullende bekostiging uit NOA		-6,5
Bijzondere bekostiging jonge leerkrachten		-2,0
Vergoeding voor asbestsanering pand Tongerseweg		-1,3
Vrijval onderhoudsvoorziening	-0,8	-2,4
Afboeking pand Tongerseweg		1,2
Reorganisatievoorziening		2,0
Voorziening voor toekomstige WW-verplichtingen	1,3	
Genormaliseerd operationeel resultaat	3,4	4,6

Ter toelichting over de bijzondere posten dient het volgende.

- Vrijval onderhoudsvoorziening (2014 en 2013); uit de analyse van de langlopende c.q. meerjaren onderhoudsvoorziening was gebleken dat een bedrag kon vrijvallen ad € 0,8 mio in 2014 en in 2013 € 2,4 mio (waarvan € 0,8 mio in verband met sluiting locatie Tongerseweg te Maastricht).

- Afboeking pand Tongerseweg te Maastricht (2013); door het CvB was het besluit genomen om vanaf het schooljaar 2014/2015 geen gebruik meer te maken voor het onderwijs aan de locatie Tongerseweg te Maastricht. Dit heeft ertoe geleid dat er een afboeking heeft plaatsgevonden voor de vaste activa van € 1,2 mio.

- Reorganisatievoorziening (2013); dit betreft een voorziening gevormd voor een reorganisatie van het OOP.

- Voorziening voor toekomstige WW-verplichtingen. Per ultimo 2014 is een voorziening getroffen voor toekomstige WW-verplichten die voor rekening komen van de stichting.

3.4 Operationeel resultaat 2014 t.o.v. begroting 2014

Het operationele resultaat over 2014 bedroeg positief € 2,9 mio, terwijl het begrote operationele resultaat positief € 2,5 mio bedroeg.

Overzicht per resultaatonderdeel :
bedragen in mio

	2014 realisatie	2014 begroot
Personeel	-0,8	1,7
Materieel	3,4	0,4
Eigen taken	-0,1	0,0
Financiële baten en lasten	0,4	0,4
Operationeel resultaat	2,9	2,5

3.4.1 Toelichting resultaat personeel

Het lagere resultaat personeel ten opzichte van de begroting ad € 2,5 mio is met name het gevolg van:

- Lagere ontvangsten van de lumpsum OCW die het gevolg zijn van wijzigingen die in de vergoeding door het ministerie zijn doorgevoerd nadat de begroting was ingediend. Dit betreffen bezuinigingen uit hoofde van het lenteakkoord, vereenvoudiging bekostiging en profielen havo/vwo totaal € 1,4 mio.

- Voorziening voor verwachte WW-kosten die voor eigen rekening komen; € 1,3 mio.

- Voorziening voor LPB (Levensfasebewust Personeelsbeleid). Dit betreft de reservering voor te sparen uren die binnen 4 jaren moeten worden opgenomen; € 0,4 mio.

- Hogere overige personele lasten door meer ingehuurd personeel IT voor het project New Base; € 0,8 mio.

Daar tegenover stonden:

- Hogere overige personele baten door diverse items zoals: nabetaling gemeente Venray, nabetaling van het UWV na uitspraak op ingediende bezwaarschriften, hogere uitkeringen van het UWV voor arbeidsongeschikte medewerkers, extra personele subsidies uit projecten (Tec2020, Leonardo) en hogere (deels niet begrote) ontvangsten voor detacheringsopbrengsten vanuit de nieuwe Samenwerkingsverbanden; ad € 1,0 mio.

3.4.2 Fte-ontwikkeling in 2014 ten opzichte van 2013
Het gemiddeld aantal fte over 2014 bedroeg 2.546 (2013: 2.564)

Hierbij dient te worden opgemerkt dat in het gemiddeld aantal fte over 2014 ook 34 fte van het programma IOO zijn opgenomen dat in 2014 van start is gegaan. Zonder dit programma zou het aantal fte in 2014 ten opzichte van 2013 met 50 zijn gedaald.

3.4.3 Fte-ontwikkeling in 2014 ten opzichte van begrote aantal 2014
Het gemiddeld aantal fte over 2014 bedroeg 2.546; begroot was 2.465

Ten opzichte van de begroting zijn dus 81 fte meer ingezet in 2014 waarvan 34 fte voor het programma IOO. De toename van het overig aantal van 47 fte is voornamelijk veroorzaakt bij:

- Cluster Maastricht. Het werkelijk aantal fte's was hoger dan begroot door niet herplaatsbare overformatieve medewerkers en ingezette medewerkers voor het project Onderwijs Ontwikkeling Maastricht (OOM) / vervanging.

- Cluster Parkstad. Meer fte's als gevolg van hoger ziekteverzuim en herschikking door ongunstige grootte van groepen.

- (Cluster Noord) Dendron. Meer fte's door vervanging van teamleider, detachering naar samenwerkingsverband, opnames voor spaar- en levensloopverlof waarvan datum uitdiensttreding ligt in 2015 / 2016 en overgang van cateringpersoneel vanaf 2015.

- Cluster Weert. Hoger aantal fte dan begroot vanwege de start van ISK voor 153 leerlingen en meer leerlingen die waren ingeschreven dan uitgangspunt was bij de formatiebegroting.

3.4.4 Toelichting resultaat materieel
Het resultaat materieel is € 3 mio beter dan begroot, voornamelijk als gevolg van:

- Hogere vergoeding materiële lumpsum. De materiële lumpsum vergoeding is hoger als gevolg van de prijsbijstelling op de materiële component door het Ministerie. Deze aanpassing heeft vanaf 2014 weer plaatsgevonden nadat die in de periode 2011 – 2013 niet is doorgevoerd als gevolg van bezuinigingen; € 1,8 mio
  De bekendmaking van deze prijsbijstelling is bekend geworden nadat de begroting was ingediend, vandaar dat deze werkelijke baten hoger zijn dan begroot.

- Vrijval onderhoudsvoorziening. Uit de beoordeling van de MOP is een vrijval voortgekomen doordat onderhoud niet is uitgevoerd dan wel later voorzien is in de toekomst; € 0,8 mio.

3.5 Resultaat ten laste van bestemmingsreserves

Het resultaat dat ten laste van de bestemmingsreserves wordt gebracht bedraagt € 5,1 mio en betreft het Programma IOO ad € 2,7 mio en transitiekosten Maastricht € 2,4 mio.

3.5.1 Programma IOO

De looptijd van het programma IOO bedraagt 4 jaar. Het programma is in april 2014 gestart en zal worden afgerond op 1 augustus 2018.

Een belangrijke mijlpaal in 2013 was het vaststellen van de nieuwe LVO-beleidsvisie 2013-2017. Waar in de voorgaande jaren vooral aandacht is besteed aan het financieel gezond maken van al onze scholen, is nu de focus verschoven naar de kwaliteit van het onderwijs. Het programma IOO draagt, naast staand beleid en andere lopende projecten, bij aan het realiseren hiervan.

Binnen het programma IOO ligt de focus op leren, ontwikkelen en innoveren. Dit op een manier die passend is bij de fase waarin de betreffende individu, dan wel de school zich bevindt. Daarnaast zal bestaande kennis en kunde binnen LVO worden verbonden aan nieuwe ontwikkel-/innovatie-opdrachten, met als doel een beter (en gedeeld) resultaat en de verspreiding van deze kennis en kunde.

Binnen het programma IOO wordt ingezet op:

- innovatieve opdrachten binnen de scholen
- het aantrekken van nieuwe docenten, de IOO-medewerkers
- persoonlijke ontwikkeling van zittende medewerkers

Het programma IOO is van start gegaan en in 2014 met 34 fte die hiervoor worden ingezet. Deze personele kosten alsmede de kosten voor opleidingen die met dit programma samenhangen bedroegen in 2014 € 2,7 mio. De verwachte kosten voor de periode 2015 – 2018 dalen van € 6,9 mio in 2015 naar € 3,9 mio in 2018.

In het voorjaar van ieder jaar wordt, conform de LVO-systematiek, een formatieplan IOO gemaakt dat onderdeel is van de totale programmabegroting. Dit betekent dat ook de afbouw van het programma IOO hierbij wordt betrokken om na te gaan hoe betreffende medewerkers deel kunnen gaan uitmaken van de reguliere bezetting en exploitatie.

3.5.2 Transitiekosten Maastricht

In de transitiekosten Maastricht is voor de afkoop in verband met de overdracht van het pand Tongerseweg in 2015 aan de gemeente Maastricht een bedrag opgenomen; € 1,1 mio.

Verder betreft dit personele kosten ad € 0,7 mio die vanaf augustus 2014 voor het project OOM zijn opgenomen en € 0,6 mio voor overige kosten project OOM.

3.6 Balansposities

VERKORTE BALANS PER ULTIMO (IN € MIO)

ACTIVA	2014	2013	PASSIVA	2014	2013
Materiële vaste activa	69,8	67,4	Eigen vermogen	77,2	79,4
Financiële vaste activa	9,1	9,6	Voorzieningen	18,2	17,8
Voorraden	5,4	5,3	Langlopende schulden	6,5	6,5
Vorderingen	6,3	7,5	Kortlopende schulden	45,3	41,3
Effecten	0,0	0,0			
Liquide middelen	56,6	55,2			
Totaal	**147,2**	**145,0**	**Totaal**	**147,2**	**145,0**

3.6.1 Liquide middelen

De liquide middelen bedragen per ultimo 2014 € 56,6 mio, per ultimo 2013 bedroeg dit saldo € 55,2 mio. De liquide middelen staan op spaarrekeningen en (kortlopende) deposito's.

3.6.2 Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn toegenomen met € 4,2 mio voornamelijk door € 2 mio meer crediteuren en € 1,1 mio schuld aan de gemeente Maastricht als afkoop voor pand Tongerseweg.

3.6.3 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedroeg per ultimo 2014: € 77,2 mio, per ultimo 2013: € 79,4
Het balanstotaal per ultimo 2014 bedroeg € 147,2 mio hetgeen betekent dat de solvabiliteit 52,4 % bedraagt.

Van het eigen vermogen ad € 77,2 mio heeft € 33,7 mio betrekking op publieke bestemmingsreserves; het restant is algemene reserve. De bestemmingsreserves zijn gericht zijn op vernieuwingsprojecten, kwaliteitsimpulsen voor onderwijs en personeel. Verder zijn er reserves die als gevolg van de verwachte ontwikkeling van het leerlingenaantal leiden tot een heroriëntatie van het onderwijsaanbod op de diverse locaties en de daarmee door te voeren transities en materiële kosten.

3.7 Continuïteitsparagraaf

3.7.1 Algemeen

Deze paragraaf is toegevoegd aan het financieel verslag in het kader van de aankondiging door de minister dat de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO) zou worden uitgebreid met een voorschrift dat voorziet in de opname van dit verslag van een zogeheten Continuïteitsparagraaf.
Deze paragraaf biedt zicht op de verwachte exploitatieresultaten in de komende jaren en ontwikkeling van de vermogenspositie. De getallen van de begrotingen in de komende jaren zijn gebaseerd op de kennis en inschattingen van toekomstige ontwikkelingen per 1 oktober 2014.

KENGETALLEN	Verslagjaar 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Personele bezetting in FTE				
- Management/Directie	131	131	128	126
- Onderwijzend Personeel	1.895	1.923	1.835	1.768
- Overige medewerkers	521	489	477	461
Totaal	2.546	2.543	2.441	2.355
Leerlingenaantallen incl UWC	28.955	28.945	28.452	27.603

3.7.2 Resultaatontwikkeling

Samengevat ziet de hierboven aangegeven begroting 2015 en meerjarenraming er als volgt uit:

STAAT VAN BATEN EN LASTEN (in € MIO)	Verslagjaar	Begroting	Begroting	Begroting
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
Rijksbijdrage	212,8	207,7	202,1	196,9
Overige overheidsbijdragen en subsidies	2,2	2,6	2,5	2,4
Overige baten	8,3	9,2	9,1	8,9
Totale baten	223,3	219,5	213,7	208,2
Personeelslasten	185,4	187,9	181,6	176,5
Afschrijvingen	6,2	7,9	7,3	7,3
Huisvestingslasten	12,9	12,9	12,2	12,2
Overige lasten	21,1	21,2	20,4	20,0
Totale lasten	225,6	229,9	221,5	215,9
Saldo Baten en Lasten	-2,3	-10,3	-7,8	-7,7
Saldo financiële bedrijfsvoering	0,1	0,5	0,4	0,4
Saldo buitengewone baten en lasten	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal exploitatieresultaat	-2,2	-9,8	-7,4	-7,3

3.7.3 Balansprognose

VERKORTE BALANS (IN € MIO)	Verslagjaar 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Materiële vaste activa	69,8	75,8	73,4	69,3
Financiële vaste activa	9,1	12,2	12,0	11,9
Totaal vaste activa	78,9	88,0	85,4	81,2
Totaal vlottende activa	68,3	45,1	41,6	39,4
TOTAAL ACTIVA	**147,2**	**133,1**	**127,0**	**120,6**
Eigen vermogen				
- Algemene reserve	43,5	43,3	43,7	43,1
- Bestemmingsreserve publiek	33,1	23,5	15,7	9,0
- Bestemmingsreserve privaat	0,0	0,0	0,0	0,0
- Bestemmingsfonds publiek	0,0	0,0	0,0	0,0
- Bestemmingsfonds privaat	0,6	0,6	0,6	0,6
Totaal eigen vermogen	77,2	67,4	60,0	52,7
Voorzieningen	18,2	17,7	19,4	20,5
Langlopende schulden	6,5	9,2	9,1	9,0
Kortlopende schulden	45,3	38,8	38,5	38,4
TOTAAL PASSIVA	**147,2**	**133,1**	**127,0**	**120,6**

Resultaat ontwikkeling
Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het exploitatieresultaat in de periode 2015 – 2017 zich ontwikkelt van negatief € 9,8 mio in 2015 naar negatief € 7,3 mio in 2017.

Belangrijkste oorzaak van het negatieve exploitatieresultaat is het programma IOO. Voor dit programma, dat zich richt op ‘investeren in ontwikkeling van onderwijs, zullen in 2015 circa 92 fte worden ingezet. Verder wordt het exploitatieresultaat negatief beïnvloed door het transitiebudget Maastricht.

Voor het operationeel resultaat wordt in de jaren 2015 en 2016 een nagenoeg sluitend resultaat verwacht. In 2017 wordt een negatief resultaat verwacht van € 0,7 mio. De verslechtering van het operationeel resultaat in 2017 is het gevolg van de samenstelling van het personeelsbestand dat relatief duurder wordt dan als bekostiging hiervoor wordt ontvangen. Verder dalen de opbrengsten van de materiële lumpsum vanwege een daling van het aantal leerlingen, terwijl de kosten minder hard dalen omdat ze constant van aard zijn.

Voor de komende jaren worden een daling van aantal leerlingen en fte verwacht als gevolg van de demografische ontwikkelingen. De verwachting is dat het aantal leerlingen in periode 2014 – 2018 daalt met 8,7 % terwijl de daling van het aantal fte 11,4 % bedraagt.

Ter vergelijking: in de vorige begroting bedroeg de daling van het aantal leerlingen in de periode 2013 – 2017 ca. 6 % en de daling van het aantal fte 13,9 %.
Dit betekent dat de daling van het aantal fte afzwakt omdat de beschikbaar gestelde extra middelen worden ingezet voor het onderwijs.

Liquiditeitspositie

Het saldo van de liquide middelen bedroeg ultimo 2014 € 56,6 mio. De verwachting is dat dit saldo zich de komende jaren als volgt zal ontwikkelen:
2015: € 40,4 mio
2016: € 37,0 mio
2017: € 34,8 mio

Nagekomen ontwikkelingen: Buma-gelden
De zogeheten Buma-gelden, inzake de overheveling van de huisvestingsmiddelen uit gemeentefonds, zullen vanaf 2015 aan de lumpsum worden toegevoegd. Deze informatie is bekend geworden nadat de begroting was opgemaakt waardoor de positieve gevolgen hiervan niet in de cijfers zijn meegenomen. De verwachte impact op het resultaat bedraagt jaarlijks ca. € 3 mio positief. De overheveling van deze middelen brengt geen verdere verplichtingen met zich mee.

3.7.4 Toekomstige ontwikkelingen

Als belangrijkste risico's voor de toekomstbestendigheid van LVO onderkent het College van Bestuur de genoemde daling van de leerlingenaantallen. Voortdurend noopt deze daling tot ingrijpende maatregelen, en niet alleen in de bedrijfsvoering maar ook in toenemende mate in het primaire, het onderwijsproces. Zo wordt nadrukkelijk gekeken naar de toekomst, het aanbod en de spreiding van vmbo-onderwijs, naar de huisvestingssituatie bij alle scholen, en naar de personeelsformatie. Voor de bedrijfsvoering betekent dit dat het huisvestingsbeleid wordt bepaald door de ontwikkeling van de leerlingenpopulatie.

Beheersmaatregelen
Tegenover de noodzakelijke krimp van het personeelsbestand staat een forse uitstroom van personeel door de vergrijzing. Daardoor ontstaat per saldo een toenemende vraag naar personeel, en LVO onderkent hierin het risico van onvoldoende (kwalitatief) aanbod. Er zijn beheersmaatregelen genomen om de verwachte fricties op dit gebied te vermijden door te werken aan de aantrekkelijkheid van LVO als werkgever en door actief met partners te werken aan de totstandkoming van goede opleidingsmogelijkheden in de eigen regio, met name voor eerstegraders en zij-instromers. Daarmee onderkent het College van Bestuur dit risico en neemt zij de benodigde beheersmaatregelen.
Een mooi voorbeeld hiervan is het programma IOO dat is gestart in het voorjaar van 2014 en gericht is op het werven van '100' nieuwe docenten. Door een succesvolle start in 2014 zal in het voorjaar van 2015 deze campagne opnieuw van start gaan. Deze nieuwe docenten ontlasten deels huidige docenten die zelf opnieuw naar school gaan om bijvoorbeeld een universitair diploma te halen. Daarnaast moeten ze nieuwe vormen van onderwijs gaan onderzoeken en invoeren.

Verder wordt een risico gesignaleerd door de druk die ontstaat op het Passend onderwijs (de extra zorg voor leerlingen met specifieke problematiek). Dit betreft de organisatorische complicaties die daaraan gekoppeld zijn door de werkwijze via nieuw opgerichte samenwerkingsverbanden.

3.8 Overige

3.8.1 Risicoanalyse en strategische omvang eigen vermogen

Het thema risicomanagement is nadrukkelijk op de agenda gezet van de Raad van Toezicht en het College van Bestuur. Daartoe heeft begin 2015 een workshop plaatsgevonden die erop was gericht om risico's te inventariseren en de risicobeheersingsmaatregelen te bevorderen, hier een gezamenlijk beeld van te ontwikkelen en tot vaststelling te komen van benodigde financiële risicobuffers. In dat verband vormen het strategisch formatiemanagement in relatie tot het programma IOO én het verkrijgen van inzicht in de actuele staat van de in gebruik zijnde onderwijslocaties per gemeente, belangrijke aandachtspunten. De afronding hiervan is voorzien in 2015. De uitkomst van de risicoanalyse is mogelijk van invloed op de financieringsstructuur en de omvang en samenstelling van de reserves en voorzieningen.

3.8.2 Treasury/beleggingsbeleid

De uitvoering van het beleggingsbeleid gebeurt conform het Treasury-statuut dat elke 3 jaar wordt herzien. In dit statuut zijn uitgangspunten geformuleerd voor de uitvoering en de wetgeving hieromtrent. De wetgeving betreft de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) en de wet Regelgeving uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo).

Het beleggingsbeleid is er op gericht om de liquiditeitspositie voor zowel de korte als lange termijn te waarborgen. Voor de beschikbare liquiditeiten is de doelstelling om een optimaal renteresultaat te realiseren waarbij risico's tot een minimum beperkt worden. Vanuit die optiek worden de beschikbare liquiditeiten aangewend om rentebaten te genereren vanuit spaarrekeningen en deposito's die op korte termijn beschikbaar zijn.
Het College heeft zich afgelopen jaar de vraag gesteld wat wijs is voor het beheer van de liquiditeiten. Deze vraag is ontstaan door de lage rente die werd verkregen op de (spaar)deposito's.

Het College heeft hiertoe externe adviezen ingewonnen, die als advies zijn voorgelegd in de vergaderingen van de Raad van Toezicht. Uit die discussies is niet gebleken dat een andere koers ingezet zou moeten worden voor het beheer van de liquiditeiten.
Bovendien hebben de ontwikkelingen van de rente- en kapitaalmarkt het College hiertoe ook geen aanleiding gegeven. Bovendien hebben de ontwikkelingen van de rente- en kapitaalmarkt het College hiertoe ook geen aanleiding gegeven. De aard, omvang en looptijden van de beleggingen en leningen zijn in de jaarrekening toegelicht.

3.8.3 Horizontale verantwoording – de Belastingdienst

Door LVO zijn afspraken gemaakt in het kader van het Horizontale Toezicht met de Belastingdienst. Daarbij hebben de Belastingdienst en LVO afgesproken om elkaar regelmatig te informeren, waarmee intensieve controles achteraf kunnen worden voorkomen. Sleutelwoorden daarbij zijn transparantie, begrip en vertrouwen.

Er zijn eisen gesteld voor wat betreft het opzetten van een systeem van interne controle, het tijdig betalen van belastingen en het zo snel mogelijk indienen van aanvragen. In 2014 hebben enkele gesprekken met de Belastingdienst plaatsgevonden, onder andere over de uitwerking van de integratie van de werkkostenregeling in de administratie.

Een mooi voorbeeld van hoe we met externe partners samenwerking opzetten, die aan beide zijden voordeel oplevert.

4 Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft tot taak integraal toezicht te houden op het beleid van het College van Bestuur en op de algemene gang van zaken in de stichting en de met haar verbonden instellingen. De Raad staat het College van Bestuur met raad en advies terzijde. In dat kader is de Raad belast met goedkeuring van de begroting, de jaarrekening, onderwijsbeleid en treasurybeleid. Daarnaast benoemt de Raad van Toezicht op voordracht van het College van Bestuur de externe accountant, die de controle van de jaarstukken van de stichting verzorgt.

De Raad van Toezicht voert een jaarlijks evaluatiegesprek met een afvaardiging van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) en een afvaardiging van het Directieoverleg.

In het verslagjaar heeft de Raad van Toezicht zeven keer vergaderd. In deze vergaderingen heeft goedkeuring plaatsgevonden onder andere om te investeren in onderwijskwaliteit met besluit voor de start van het programma IOO, de definitieve goedkeuring statutenwijziging LVO en de benoeming van de nieuwe voorzitter College van Bestuur. Tevens werden de nieuwe reglementen Raad van Toezicht en College van Bestuur vastgesteld. Daarnaast heeft de Raad ook buiten de formele vergaderingen om intensief met het College van Bestuur van gedachten gewisseld, bijvoorbeeld over de mogelijkheden om de onderwijskwaliteit verder te verhogen.

Het belangrijkste onderwerp in de strategiebespreking en de realisatie van de doelstellingen betreft het programma IOO en de goedkeuring daarvan. De RvT heeft in februari 2014 op hoofdlijnen akkoord gegeven op dit strategische programma. Er is afgesproken dat het programma en de realisatie regelmatig op de agenda terug komen. De RvT complimenteerde het CvB met deze belangrijke stap in de verdere ontwikkeling van LVO, zoals verwoord in de beleidsvisie.

Deskundigheidsbevordering heeft in 2014 de aandacht gehad van de Raad van Toezicht. Er zijn regelmatig bijeenkomsten geweest waarin de leden het thema hebben besproken. Daarnaast heeft de Raad stilgestaan bij en gereflecteerd op het eigen functioneren. Aanvullend hebben verschillende experts lezingen verzorgd ten behoeve van de deskundigheidsbevordering.

Gedurende het verslagjaar hebben zich geen wijzigingen in de samenstelling van de Raad van Toezicht voorgedaan. Deze samenstelling is als volgt:

Dhr. prof. dr. H. Schreuder (voorzitter)
Mw. mr. C. Bode
Dhr. prof. dr. G.M.J. Bos
Mw. A.A.G.A.M. Janssen
Dhr. dr. J.J. Schrijen (vice-voorzitter)

Meer informatie over
- de bezoldiging, zie onderdeel B. Jaarrekening, pagina 53
- het rooster van aftreden, zie 5.1

5 Samenstelling bestuur en directie

5.1 Raad van Toezicht

Dhr. prof. dr. H. Schreuder, voorzitter (vanaf 15 december 2008, 2e termijn)
Mw. mr. C. Bode (vanaf 16 september 2013, 1e termijn)
Dhr. prof. dr. G.M.J. Bos (vanaf 16 september 2013, 1e termijn)
Mw. A.A.G.A.M. Janssen (vanaf 21 september 2009, 2e termijn)
Dhr. dr. J.J. Schrijen, vice-voorzitter (vanaf 1 januari 2012, 1e termijn)

Het rooster van aftreden van de leden van de Raad van Toezicht is als volgt:

Naam	**Datum aantreden Stichting LVO**	**Datum aftreden/ herverkiezing**	**Herziene datum/aftreden herverkiezing**
Dhr. prof.dr. H. Schreuder (voorzitter) - *conform artikel 10 lid 5 van de statuten, ook lid RvT op voordracht van de gemeenten met openbare LVO-scholen (Maastricht en Heerlen)*	15-12-2008	15-12-2012 Herbenoeming *In RvT-vergadering van 7 februari 2013 definitief herbenoemd voor een nieuwe periode.*	15-12-2016 *Niet herkiesbaar conform artikel 12 lid 4 van de statuten.*
Mw. A.A.G.A.M. Janssen	21-09-2009	21-09-2013 *Herbenoemd in RvT van 17 juni 2013*	21 september 2017 Niet herkiesbaar conform artikel 12 lid 4 van de statuten.
Dhr. dr. J.J. Schrijen (vice-voorzitter) - conform artikel 10 lid 5 van de statuten, ook lid RvT dat het bijzonder vertrouwen geniet van de Bisschop van Roermond	01-01-2012	01-01-2016	01 januari 2016 *Eénmaal herkiesbaar conform artikel 12 lid 4 van de statuten.*
Dhr. prof. dr. G.M.J. Bos - conform artikel 10 lid 5 van de statuten, ook lid RvT op voordracht van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad	16-09-2013	16-09-2017	16 september 2017 *Eénmaal herkiesbaar conform artikel 12 lid 4 van de statuten.*
Mw. mr. C. Bode	16-09-2013	16-09-2017	16 september 2017 Eénmaal herkiesbaar conform artikel 12 lid 4 van de statuten.

5.2 College van Bestuur

De heer H.A.L. van Hoof, voorzitter (tot 20 november 2014)
De heer drs. A. Postema, voorzitter (per 20 november 2014)
De heer drs. R.K.M. Bonekamp, lid

5.3 Centrale Directie

De heer drs. H.G.A.M. Janssen, voorzitter Centrale Directie Het Bouwens (tot 1 februari 2014)
Mevrouw H.C. van Wijk MPM, voorzitter Centrale Directie Het Bouwens (per 1 februari 2014)

De heer drs. J.P.T. Bierman, voorzitter Centrale Directie Dendron College
De heer R.J. Lutken Msc., lid Centrale Directie Dendron College

De heer L. de Veen, voorzitter Centrale Directie Raayland College
De heer ir. A. Molenaars, lid Centrale Directie Raayland College

Mevrouw M.A.E. van Wegberg, voorzitter Centrale Directie LVO-Weert
De heer J.A.I.M. Hausmans, lid Centrale Directie LVO Weert

De heer drs. G.J.H. Beckers, voorzitter Centrale Directie LVO Westelijke Mijnstreek
De heer R.W.M. Janssen, lid Centrale Directie LVO Westelijke Mijnstreek

De heer F.J.G.M. Schings, voorzitter Centrale Directie LVO Parkstad
De heer drs. C. van Hilten, lid Centrale Directie LVO Parkstad

De heer drs. ing. P.M.C.E. Limpens, voorzitter Centrale Directie LVO Maastricht
Mevrouw. drs. J. Lamoré-Meijer, lid Centrale Directie LVO Maastricht

De heer mr. P.J. Groos, voorzitter Centrale Directie LVO Heuvelland
De heer A.A.H. Meij, lid Centrale Directie LVO Heuvelland

Mevrouw mr. M.W.H. Feijt-Heijenrath, directeur Bestuursbureau

B. Jaarrekening

A.1.1 Balans per 31 december 2014 (na voorstel resultaatverdeling)

		2014		2013	
		EUR	**EUR**	EUR	EUR
	Vaste activa				
1.2	Materiële vaste activa	69.753.560		67.351.283	
1.3	Financiële vaste activa	9.127.293		9.569.352	
			78.880.853		76.920.635
	Vlottende Activa				
1.4	Voorraden	5.454.581		5.326.777	
1.5	Vorderingen	6.227.577		7.532.160	
1.6	Effecten	-		-	
1.7	Liquide middelen	56.576.380		55.175.562	
			68.258.538		68.034.499
	Totaal activa		**147.139.391**		**144.955.134**
	Eigen vermogen				
2.1	Eigen vermogen	77.159.944		79.402.239	
	Minderheidsbelang derden	-		-	
			77.159.944		79.402.239
2.2	**Voorzieningen**		18.155.832		17.806.908
2.3	**Langlopende schulden**		6.480.964		6.549.547
2.4	**Kortlopende schulden**		45.342.651		41.196.440
	Totaal passiva		**147.139.391**		**144.955.134**

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2014

		2014 EUR	Begroting 2014 EUR	2013 EUR
	Baten			
3.1	Rijksbijdragen	212.848.962	208.665.625	219.753.076
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2.177.475	2.152.200	3.873.104
3.3	College-, cursus-, les- en examengelden	-	-	-
3.4	Baten werk in opdracht van derden	-	-	-
3.5	Overige baten	8.262.737	7.690.500	7.917.279
	Totaal baten	223.289.174	218.508.325	231.543.459
	Lasten			
4.1	Personeelslasten	185.433.667	178.524.218	183.793.584
4.2	Afschrijvingen	6.174.258	6.440.600	7.381.733
4.3	Huisvestingslasten	12.949.980	12.686.354	9.703.635
4.4	Overige lasten	21.031.625	19.991.900	20.227.390
	Totaal lasten	225.589.530	217.643.072	221.106.342
	Saldo baten en lasten	**2.300.356-**	**865.253**	**10.437.117**
5	Financiële baten en lasten	58.061	29.650	168.223
	Resultaat	**2.242.295-**	**894.903**	**10.605.340**

A.1.3 Kasstroomoverzicht over 2014

	2014 €		2013 €	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		2.300.356-		10.437.115
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen	6.174.258		7.381.733	
- mutaties voorzieningen	348.924		979.642	
		6.523.182		8.361.375
Veranderingen in vlottende middelen				
- voorraden	127.803-		126.464	
- vorderingen	1.304.584		88.242	
- schulden	4.146.211		854.911-	
		5.322.991		640.205-
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		9.545.817		18.158.285
Financiële baten	530.968		679.892	
Financiële lasten	472.907-		511.667-	
		58.061		168.225
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		9.603.878		18.326.510
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa	11.403.897-		2.791.001-	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	2.827.361		135.538	
(Des)Investeringen in financiële vaste activa en effecten	442.059		1.822.445	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		8.134.477-		833.018-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossing leningen	65.020-		61.642-	
Mutatie kortlopende aflossing leningen	3.563-		3.378-	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		68.583-		65.020-
Mutatie liquide middelen		**1.400.818**		**17.428.472**
Beginstand liquide middelen		55.175.562		37.747.090
Mutatie liquide middelen		1.400.818		17.428.472
Eindstand liquide middelen		**56.576.380**		**55.175.562**

A.1.4 Toelichting behorende tot de de balans

Grondslagen voor de jaarrekening

Algemeen

Juridische vorm en voornaamste activiteiten
Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs, Samenwerkingsbestuur voor bijzonder en openbaar onderwijs (verkorte naam: Stichting LVO) met de statutaire zetel te Sittard, kantoorhoudende Mercator 1, 6130 KW Sittard heeft zonder winstoogmerk ten doel de behartiging en de bevordering van het voortgezet onderwijs.

In de jaarrekening zijn de volgende organisatie-eenheden opgenomen:

Brinnr.	**Naam school**		
01GL	Sophianum Scholengemeenschap	te Gulpen	
02DF	Grotius College	te Heerlen	
02ZR	Bisschoppelijk College Cranendonck	te Weert	
05FJ	Emma College	te Brunssum	
16SL	Sint Janscollege	te Hoensbroek	
18DD	Philips Van Horne Scholengemeenschap	te Weert	
18DO	Romboutscollege	te Brunssum	
19PV	Graaf Huyn College	te Geleen	
20IS	Stella Maris College	te Meerssen/Valkenburg	
20KA	Scholengemeenschap Groenewald	te Stein	
20LL	Bouwens Van Der Boijecollege	te Helden - Panningen	
25FY	Raayland College	te Venray	
25GF	Dendron College	te Horst	
26HL	Praktijkschool Terra Nigra	te Maastricht	
27VG	Porta Mosana College	te Maastricht	
27ZH	Sint-Maartenscollege	te Maastricht	
27ZJ	Bonnefanten College	te Maastricht	
	Bestuursbureau LVO	te Sittard	
	Servicepunt gemeenschap van scholen Maastricht	te Maastricht	
	Samenwerkingsverband 5401 VO Maastricht e.o.	te Maastricht	
	Het Kwadrant	te Weert	**1)**
	Orthopedagogisch Didaktisch Centrum (OPDC)	te Maastricht	**2)**

ad 1) Het Kwadrant te Weert is een zelfstandig functionerende dislocatie te Weert waar onderwijs wordt verzorgd voor de bovenbouw van het vmbo en het leerweg ondersteunend onderwijs te Weert. De bekostiging van deze vestiging loopt via de hoofdlocaties in Weert, onder de brinnummers 02ZR en 18DD. De subsidie wordt overgeheveld op basis van het aantal leerlingen die op Het Kwadrant les krijgt.

ad 2) Het OPDC te Maastricht is een Centrum voor Leerlingzorg en verzorgt thans onderwijs voor leerlingen van de per 1 augustus 2003 gefuseerde VSO St. Michaëlschool (04AQ) met het Stella Maris College (20IS). Daarnaast verleent het OPDC speciale zorg aan leerlingen die op reguliere scholen in de regio Maastricht onderwijs volgen en op specifieke onderdelen nadere zorg behoeven.

Aan de bovengenoemde scholen is een aantal steunstichtingen e.d. verbonden. Geen van deze instanties is een deelneming in de zin van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs.

Toegepaste standaarden
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek, de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen en de Beleidsregels toepassing WNT, waaronder het Controleprotol WNT.

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kostprijs. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Gebruik van schattingen
De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herziningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Continuïteit
Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van door derden betaalde bijdragen. Afschrijvingen worden lineair berekend over de netto verkrijgingsprijs op basis van de economische levensduur. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zien er als volgt uit:

	Afschrijvings-	
	duur	percentage
Gebouwen en terreinen		
Nieuwbouw	40 jaar	2,5
Verbouwingen	lineair over resterende levensduur verbouwde schoolgebouw	
Terreinen	0 jaar	0
Inventarissen		
Meubilair	5-15 jaar	6,67 - 20
Audiovisuele hulpmiddelen	4-8 jaar	12,5 - 25
Hard- en software	3-10 jaar	10 - 33,33
Kantoorinventaris	10 jaar	10
Muziekinstrumenten	5-25 jaar	4 - 20
Machines en installaties	5-15 jaar	6,67 - 20

Bij de investeringen geldt een activeringsgrens aan van € 450 per individueel actief.

Gebouwen en terreinen zijn onder te verdelen naar gebouwen en terreinen waarvoor LVO zowel juridische als economische eigenaar is respectievelijk alleen juridische eigenaar. Voor deze laatste is dan de betreffende gemeente de economische eigenaar. Wel heeft LVO voor alle gebouwen en terreinen die zij gebruikt een volledige onderhoudsverplichting.

Financiële instrumenten
Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden), als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan.

Primaire financiële instrumenten
Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten)
De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Financiële vaste activa
Financiële vaste activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardervermindering sverliezen.

Voorraden
De voorraden hebben betrekking op leermiddelen die worden aangehouden en worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van een jaarlijkse waardevermindering. De waardevermindering is gebaseerd op een gebruiksduur van 4 jaar. Bij de waardering van de voorraad wordt tevens rekening gehouden met incourantheid van een deel van de voorraad.

Vorderingen
Vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardervermindering sverliezen

Liquide middelen
Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde

Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen worden de algemene reservers, de bestemmingsreservers en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve.
Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. Voorts wordt er indien van toepassing binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar publieke en private middelen.

Voorzieningen
De volgende voorzieningen zijn getroffen:

Personeel:	- Spaarverlof VO
	- Kosten arbeidsjubilea
	- Sociaal plan OOP 2013-2016
	- WW-uitkeringen
	- Leeftijdsbewust Personeelsbeleid (LPB)
Overige:	- Groot onderhoud

De voorziening Spaarverlof VO wordt gevormd ter egalisatie van kosten van toekomstige verplichtingen uit hoofde van het op te nemen spaarverlof. De voorziening is mede gevormd aan de hand van de daarvoor in de CAO-VO vastgestelde tarieven per gespaard uur.

De voorziening kosten arbeidsjubilea is gevormd ter dekking van toekomstige uitkeringen van 25- en 40-jarige arbeidsubilea. De hoogte van de voorziening is de contante waarde (rekenrente 4%) van de toekomstige verplichtingen uit hoofde van jubileumuitkeringen.
Conform het fiscaal toegestane, ontvangt elke medewerker bij het 25- resp. 40-jarige ambtsjubileum - zijnde het aantal dienstjaren als ambtenaar - een halve respectievelijk een hele maand brutoloon netto. Voor de bepaling van de toekomstige verplichting wordt een algemene loonindex gehanteerd van 2% per jaar. Voor het 25- respectievelijk 40-jarige dienstjubileum - zijnde het aantal jaren in dienst van Stichting LVO- wordt een nominaal brutobedrag betaald van € 250 respectievelijk € 500. Deze bedragen zijn niet geïndexeerd.

De voorziening Sociaal plan OOP 2013-2016 is gevormd ter dekking van de kosten van het in 2013 binnen de Stichting LVO goedgekeurd sociaal plan voor onderwijs ondersteunend personeel (OOP).

De voorziening LPB wordt gevormd ter egalisatie van kosten van toekomstige verplichtingen uit hoofde van het op te nemen Leeftijdsbewust Personeelsbeleid. De voorziening is mede gevormd aan de hand van de daarvoor in de CAO-VO vastgestelde uren.

De voorziening kosten WW-uitkeringen wordt gevormd ter dekking voor de toekomstige WW-verplichtingen die voor (eigen) rekening komen van Stichting LVO.

De voorziening voor groot onderhoud is gevormd ter egalisatie van de kosten van onderhoud van gebouwen en installaties. De onderhoudsverplichting wordt bepaald op basis van actuele Meerjarenonderhoudsplannen (MOP), waarin alle onderhouds- en vervangingsaspecten in aanmerking worden genomen. De lineaire opbouw van de voorziening houdt rekening met de onderhoudsintervallen van de onderscheiden groot onderhoudscomponenten, waarbij de ongeïndexeerde nominale kosten van de groot onderhoudswerkzaamheden als basis dienen.

Kortlopende schulden
Opgenomen schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Rijksbijdragen
De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige exploitatiesubsidies
Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen.

Personeelsbeloningen/pensioenen
Stichting LVO heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling
Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Stichting LVO.
De verplichtingen welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP.
De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.
Naar de stand van ultimo december 2014 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 101.1% (bron; website www.abp.nl, d.d. 10-02-2015).
De beleggingsdekkingsgraad bedraagt in 2014 104,7%. Stichting LVO heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting LVO heeft daarom alleen de verschuldigde premie tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Leasing
De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease.
Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm

Financiële leases
De stichting is geen financiële leasecontracten aangegaan

Operationele leases
Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Kasstroomoverzicht
Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Eventuele kasstromen in buitenlandse valuta’s zijn herleid naar euro’s met gebruikmaking van de werkelijk betaalde omrekenkoersen.

1.2 Materiële vaste activa

	1.2.1 Gebouwen en terreinen EUR	1.2.2 Inventaris en apparatuur EUR	1.2.4 In uitvoering en vooruit-betalingen EUR	TOTAAL EUR
Aanschafprijs 1 januari 2014	69.347.451	35.307.093	820.031	105.474.575
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2014	18.599.393	19.523.899	-	38.123.292
Boekwaarde 1 januari 2014	50.748.058	15.783.194	820.031	67.351.283
Investeringen 2014	3.783.188	3.960.290	3.660.418	11.403.897
Desinvesteringen 2014- aanschafprijs	-	106.240-	2.785.646-	2.891.886-
Desinvesteringen 2014- afschrijvingen	-	64.525	-	64.525
Afschrijvingen 2014	2.102.681-	4.071.578-	-	6.174.258-
Aanschafprijs 31 december 2014	73.130.639	39.161.143	1.694.803	113.986.585
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2014	20.702.073	23.530.952	-	44.233.025
Boekwaarde 31 december 2014	52.428.566	15.630.191	1.694.803	69.753.560

LVO is juridische eigenaar van gebouwen en terreinen. De gemeentes waarin de gebouwen gelokaliseerd zijn, zijn de economische eigenaren. De investeringen in de gebouwen zijn veelal grotendeels gefinancierd door de gemeentes. De in de balans opgenomen verkrijgingsprijs betreft dus alleen de bijdrage van LVO in de totale investeringen.
De doorgedecentraliseerde gebouwen van het Raayland College vormen een uitzondering.
Hiervan is LVO zowel juridische als economische eigenaar. De boekwaarde ultimo jaar bedraagt € 13,4 miljoen; de WOZ-waarde bedraagt € 20,7 miljoen.

De uitgaven onder de materiële vaste activa in uitvoering hebben o.a. betrekking op:
ICT-project New Base, verbouwing Eenhoornsingel en verbouwing Juniorcollege het Bouwens.

1.3 Financiële vaste activa

	1.3.7 Overig EUR
Boekwaarde 1 januari 2014	9.569.352
Investeringen/Verstrekkingen	335.745-
Desinvesteringen/Aflossingen	106.314-
Boekwaarde 31 december 2014	9.127.293

toel. 1.3.7 Dit betreft:	**2014 EUR**	2013 EUR
Gemeenten inzake investeringsbijdragen gebouwen	6.105.404	6.211.718
Vordering UWCM	3.021.889	3.357.634
	9.127.293	9.569.352

Gemeenten
Als gevolg van de waarderingsgrondslag van de 'Gebouwen en terreinen' betreft dit langlopende vorderingen op de gemeenten. Tegenover deze vorderingen staan de langlopende schulden die zijn afgesloten voor de (mede)financiering van de betreffende gebouwen. De van de gemeentes ontvangen jaarlijkse huisvestingvergoedingen worden gedeeltelijk gebruikt ter financiering van de periodieke aflossingen. Over deze vordering wordt geen rente ontvangen.

UWCM
Vanaf 2010 wordt de opleiding voor internationale leerlingen niet langer verstrekt door Stichting LVO doch door het United World College Maastricht (UWCM). Loonkosten en subsidieontvangsten ter zake het voortgezet onderwijs worden echter structureel betaald door respectievelijk ontvangen bij Stichting LVO. Aangezien de loonkosten hoger uitvallen dan de subsidieontvangsten resulteert een vordering in rekening courant ultimo jaar. Afloop op deze vordering geschiedt doordat hogere subsidiebaten worden verkregen als gevolg van een stijgende leerlingaantal, terwijl de loonkosten nagenoeg ongewijzigd blijven. Over deze vordering wordt geen rente ontvangen.

1.4 Voorraden

		2014	2013
		EUR	EUR
1.4.1	Schoolboeken	5.454.581	5.326.777

1.5 Vorderingen

		2014		2013	
		EUR	**EUR**	EUR	EUR
1.5.1	Debiteuren		1.703.115		1.350.208
1.5.2	Ministerie OCW		0		481.954
1.5.6	Overige overheden		718.780		1.811.406
1.5.7	Totaal overige vorderingen		1.442.112		1.443.898
1.5.8	- Vooruitbetaalde kosten	2.514.517		2.676.537	
	- Overige	5.851		17.421	
	Totaal overlopende activa		2.520.368		2.693.957
1.5.9	Voorzieningen wegens oninbaarheid		156.798-		249.263-
			6.227.577		7.532.160

Er zijn geen vorderingen opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

toel. 1.5.9 Het verloop van de voorzieningen wegens oninbaarheid is als volgt:

	2014	2013
	EUR	EUR
Stand per 1 januari	249.263	311.659
Onttrekking	168.691-	181.291-
Dotatie	76.225	118.895
Stand per 31 december	156.798	249.263

1.7 Liquide middelen

		2014	2013
		EUR	EUR
1.7.1	Kasmiddelen	35.359	44.278
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	4.545.590	3.098.435
1.7.3	Deposito's/spaarrekeningen	51.766.852	52.032.674
1.7.4	Kruisposten	228.579	175
		56.576.380	55.175.562

Deze middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

2.1 Eigen vermogen

		Stand per 1 januari 2014	Overige mutaties	Resultaat-bestemming 2014	Stand per 31 december 2014
				EUR	EUR
2.1.1	Algemene reserve	44.549.266	2.080.356-	966.638	43.435.549
2.1.2a	Bestemmingsreserve (publiek)	1.956.837	1.015.738	824.250-	2.148.325
2.1.2b	Bestemmingsreserve (publiek)	2.420.616	-	-	2.420.616
2.1.2c	Bestemmingsreserve (publiek)	13.136.352	-	-	13.136.352
2.1.2d	Bestemmingsreserve (publiek)	12.920.337	1.064.618	2.384.683-	11.600.272
2.1.2e	Bestemmingsreserve (publiek)	3.839.800	-	-	3.839.800
2.1.5	Bestemmingsfonds (privaat)	579.030	-	-	579.030
		79.402.239	-	2.242.295-	77.159.944

toel 2.1.2a Het saldo betreft lopende (vernieuwings)projecten waarvan de kosten pas na 2014 gemaakt zullen worden. De lopende projecten zijn onder andere Elektronische leeromgeving, Science Lyceum, Begaafdheids-profielscholen en Ontwikkeling onderwijs havo/vwo.

toel 2.1.2b Het saldo betreft de calculatorische stand van in de toekomst te maken kosten ter zake de opname van gespaarde BAPO-rechten

toel 2.1.2c Deze reserve zal worden gebruikt om de formatie aansluiting te laten houden bij de kwaliteitseisen van het onderwijs en verdere kwaliteitsimpulsen te blijven doorvoeren. Verder zal de reserve worden aangewend voor het waarborgen van een evenwichtige leeftijdsopbouw van de formatie en de formatie in overeenstemming te houden met de verwachte ontwikkeling van het leerlingenaantal.

toel 2.1.2d De verwachte ontwikkeling van het leerlingenaantal zal leiden tot een heroriëntatie van het onderwijsaanbod op de diverse locaties in de regio's van de Stichting LVO. Deze bestemmingsreserve zal worden gebruikt om vorm te geven aan de genoemde heroriëntatie en de daarvoor noodzakelijk door te voeren transities en samenhangende materiële kosten.

toel 2.1.2e Deze reserve zal worden gebruikt voor individuele doelen van de clusters/scholen.

toel 2.1.5 Per 1 augustus 2007 heeft LVO de activiteiten van de Stichting Raayland College Eigen Middelen overgenomen. Hierbij zijn alle activa en passiva overgenomen. Ten aanzien van het eigen vermogen (€ 722.660) is bedongen dat LVO deze gelden als een geoormerkte reserve ten behoeve van het Raayland College in de balans moet opnemen. Ultimo 2014 bedraagt het saldo € 465.343
Per 1 augustus 2008 heeft LVO de activiteiten van de Stichting Schoolfonds Bouwens van der Boijecollege overgenomen. Hierbij zijn alle activa en passiva overgenomen. Ten aanzien van het eigen vermogen (€ 423.483) is bedongen dat LVO dit alleen mag inzetten voor onderwijsactiviteiten van het Bouwens van der Boije College. Ultimo 2014 bedraagt het saldo € 106.146.

2.2 Voorzieningen

	2.2.1 Personeels-voorzieningen EUR	2.2.3 Overige voorzieningen EUR	TOTAAL EUR
Stand per 1 januari 2014	7.096.589	10.710.319	17.806.908
Dotaties	2.177.112	1.527.199	3.704.312
Vrijval *)		648.777-	648.777-
Onttrekkingen	2.024.381-	754.523-	2.778.904-
Rentedotatie	72.293		72.293
Overige mutaties	-	-	-
Stand per 31 december 2014	7.321.612	10.834.219	18.155.832
Kortlopende deel <1 jaar	1.435.705	3.152.000	4.587.705
Langlopende deel >1 jaar	5.885.907	7.682.219	13.568.127
	7.321.612	10.834.219	18.155.832

*) De vrijval van de overige voorziening heeft betrekking op de vrijval van de voorziening groot onderhoud. Er is sprake van vrijval door het verschuiven in tijd of vervallen van groot onderhoud voor een bedrag van € 648.777.

toel 2.2.1 De personeelsvoorzieningen bestaan uit:

	Ultimo 2014 EUR	Kortlopend EUR
- ADV spaarverlof	1.861.332	173.000
- Kosten arbeidsjubilea	2.663.700	378.000
- Sociaal plan OOP 2013-2016	1.024.255	300.000
- Gespaard verlof LPB (50uur)	439.692	-
- Kosten WW-uitkeringen	1.332.633	584.705
	7.321.612	1.435.705

toel 2.2.3 Onder deze post is de voorziening groot onderhoud opgenomen ter egalisatie van de kosten van cyclisch, planmatig onderhoud van gebouwen en installaties.
Eind 2014 zijn de onderhoudsmeerjarenplanningen geactualiseerd.

2.3 Langlopende schulden

	2.3.3 Krediet-instellingen EUR	
Stand per 1 januari 2014	6.549.547	
Aangegane leningen 2014	-	
Aflossingen 2014	65.020-	
Mutatie kortlopend deel leningen	3.563-	
Stand per 31 december 2014	6.480.964	
Looptijd: > 1 jaar, <= 5 jaar	314.031	
Looptijd: > 5 jaar	6.166.933	
Rentevoet (gemiddeld)	5,43%	(Geldt t/m het jaar 2028)

2.4 Kortlopende schulden

		2014		2013	
		EUR	**EUR**	EUR	EUR
2.4.1	Kredietinstellingen		68.583		65.020
2.4.3	Crediteuren		5.794.030		3.789.708
2.4.4	OCW/LNV		331.668		342.605
	Loonheffing	5.843.906		5.680.740	
	Omzetbelasting	16.806		22.660	
	Premies sociale verzekeringen	1.995.517		1.842.936	
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen		7.856.229		7.546.336
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen		2.494.941		2.735.403
2.4.9	Overige kortlopende schulden		3.038.781		2.053.876
	Vakantiegeld- en dagen	8.046.275		8.034.941	
	Vooruitontvangen subsidies OCW geoormerkt	3.920.470		2.972.707	
	Vooruitontvangen subsidies OCW niet-geoormerkt	10.560.674		10.430.708	
	Vooruitontv. ouderbijdragen	2.377.349		1.857.747	
	Overige	853.650		1.367.389	
2.4.10	Overlopende passiva		25.758.419		24.663.492
			45.342.651		41.196.440

toel 2.4.9 Binnen deze post is een schuld opgenomen ter zake afkoopsom overdracht locatie Tongerseweg 135 te Maastricht aan de gemeente Maastricht voor € 1.150 K.

Er zijn geen schulden opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

G1. Verantwoording van **subsidies zonder verrekeningsclausule** (*Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a*)

Omschrijving	**Toewijzing**			Ontvangen t/m	**De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsIdiebeschikking**	
	Kenmerk	Datum	Bedrag	verslagjaar	uitgevoerd/afgerond	nog af te ronden
			EUR	EUR		
Lerarenbeurs	Diversen	2014/15	579.652	579.652	X	
LHBT jongeren SVL3	OND2012/75615M	2013/14	30.000	30.000	X	
Versterking samenwerking lerarenopleiding en scholen	592724-1+592733-1	2013	260.000	260.000		X
Versterking samenwerking lerarenopleiding en scholen	592776-1+592798-1	2014	260.000	260.000		X
Zij-instroom	550497-1	2013	20.000	20.000		X
Zij-instroom	645538-1	2014	80.000	80.000		X
			1.229.652	**1.229.652**		

G2. Verantwoording van **subsidies met verrekeningsclausule** (*Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b*)

G2.A Aflopend ultimo verslagjaar

Omschrijving	**Toewijzing**			Ontvangen t/m	Totale		Te verrekenen
	Kenmerk	Datum	Bedrag	verslagjaar	kosten		ultimo verslagjaar
			EUR	EUR	EUR		EUR

G2.B Doorlopend ultimo verslagjaar

Omschrijving	**Toewijzing**			saldo	Ontvangen t/m	Lasten in	Totale lasten	Saldo nog te besteden
	Kenmerk	Datum	Bedrag	1-1-2014	verslagjaar	verslagjaar	31-12-2014	ultimo verslagjaar
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Bestrijding voortijdig schoolverlaten en regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC 38)	OND/ODB-2012/48478U	2013-15	5.404.500	1.511.767	4.604.500	292.918	2.911.512	1.692.988
Bestrijding voortijdig schoolverlaten en regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC 39)	OND/ODB-2012/48480U	2013-15	5.212.061	722.504	4.212.061	397.253	2.905.251	1.306.810
			10.616.561	**2.234.271**	**8.816.561**	**690.171**	**5.816.763**	**2.999.798**

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Claims

Er zijn geen claims tegen LVO ingediend, die een nadelige invloed van betekenis zullen hebben op de financiële positie van de stichting.

Vordering OCW

Tegen de achtergrond van het in 2009 verschenen rapport van de Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen (Commissie Don) en de aangekondigde bezuinigingen in de bekostiging van het onderwijs beraadde het college van bestuur zich over risico's en toekomstige ontwikkelingen. In dit licht is besloten om de 'fictieve' vordering op het ministerie van OCW niet langer in de balans op te nemen, maar te vermelden als 'niet uit de balans blijkende vordering'.
De vordering ultimo 2014 zou € 12,5 miljoen hebben bedragen (ultimo 2013: € 12,5 miljoen).

Meerjarige financiële verplichtingen

Algemeen

Begin 2010 is een contract terzake de levering van lesmaterialen, inclusief eventuele handling, afgesloten. Het contract heeft een oorspronkelijke looptijd van 4 jaar en is 2x met 1 jaar verlengd (tot en met schooljaar 2015/2016). Met het contract is een jaarlijks bedrag gemoeid van circa € 5,0 miljoen.
Begin 2013 zijn licentiesovereenkomsten aangegaan voor ERP P en F met een contractduur van minimaal 5 kalenderjaren. De contractwaarde bedraagt jaarlijks circa € 1,0 miljoen.
Maart 2009 is een contract afgesloten voor repro (kopieën en prints) met een looptijd tot eind 2018. De contractwaarde bedraagt jaarlijks gemiddeld € 1 miljoen.
In voorgaande jaren zijn, via Europese aanbestedingstrajecten tot stand gekomen, doorlopende jaarcontracten afgesloten voor schoonmaak en verbruikstarieven gas/energie bij alle scholen. De betreffende contracten kunnen met inachtneming van een opzegtermijn van enkele maanden worden beëindigt. De jaarverplichting bedraagt respectievelijk circa € 2,5 miljoen en € 2,5 miljoen
Inzake afvalverwerking, mobiele telefonie en ICT-werkplekken zijn eveneneens contracten afgesloten n.a.v. Europese aanbestedingstrajecten. Contract afvalverwerking heeft een geringe waarde en kan reeds opgezegd worden, het contract mobiele telefonie idem en het contrcat ICT-werkplekken is een raamovereenkomst waarop afgeroepen kan worden, er is geen afnameverplichting.
Inzake regulier en preventief onderhoud zijn er per cluster 9 contracten afgesloten met een looptijd van 2 jaar met een optionele verlenging. Scholen sluiten afzonderlijk veelal doorlopende jaarcontracten af (b.v. huur van sportzalen etc.). De hiermee gemoeide bedragen zijn relatief gering.

Bouw-/groot onderhoudsprojecten

Voor de realisatie van de uni-locatie van Het Bouwens heeft Stichting LVO, als door de gemeente aangewezen bouwheer, een Design- & Build overeenkomst gesloten met Van Wijnen Bouw voor een bedrag van € 2.700.000,- incl. BTW. Stichting LVO heeft hiertoe met de Gemeente een prestatieovereenkomst gesloten voor € 3.000.000,-.

Huur kantoorruimte

Het door de centraleoroganisatie afgesloten huurcontract voor kantoorruimte te Sittard is medio 2012 verlengd met een periode van 5 jaar (tot en met 30 juni 2017). De jaarlijkse huurlast bedraagt circa € 0,27 miljoen.

United World College Maastricht

De leden van de Coöperatieve Vereniging United World College Maastricht (de Cooperatie), waaronder Stichting LVO, zijn overeengekomen dat startverliezen van de Cooperatie ten laste van de ledenrekeningen mogen worden gebracht. Toekomstige positieve resultaten zullen worden toegevoegd aan de ledenrekeningen totdat de eerder verrekende verliezen gecompenseerd zijn.
LVO verwerkt deze verrekening van positieve/negatieve resultaten niet in haar jaarrekening.

Financiële instrumenten

Algemeen
De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstelt aan rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de stichting een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de stichting te beperken.

Kredietrisico
De stichting loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, overige vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico dat de onderneming loopt concentreert zich voornamelijk op de uitgegeven lening aan UWCM, debiteuren en overige vorderingen

Renterisico en kasstroomrisico
De stichting loopt renterisico over de rentedragende schulden. Voor de vast rentende leningen bestaat een reële waarde risico. De stichting gebruikt geen afgeleide instrumenten om het renterisico af te dekken.

Liquiditeitsrisico
De stichting bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet erop toe dat voor de stichting steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar is.

Reële waarde
De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

A.1.5 Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

3.1 Rijksbijdragen

		2014	Begroot 2014	2013
		EUR	EUR	EUR
3.1.1	Rijksbijdrage OCW	202.142.632	198.964.200	200.167.103
	Geoormerkte OCW subsidies	968.366		1.868.662
	Niet-geoormerkte OCW subsidies	9.292.521		17.717.311
3.1.2	Overige subsidies OCW	10.260.887	9.598.725	19.585.973
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	445.444	102.700	-
		212.848.962	208.665.625	219.753.076

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

		2014	Begroot 2014	2013
		EUR	EUR	EUR
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies - overige	1.954.141	1.912.400	3.590.029
3.2.2	Overige overheidsbijdragen	223.334	239.800	283.074
		2.177.475	2.152.200	3.873.104

3.5 Overige baten

		2014	Begroot 2014	2013
		EUR	EUR	EUR
3.5.1	Verhuur onroerende zaken	192.546	152.800	267.070
3.5.2	Detachering personeel	599.396	464.600	434.002
3.5.4	Sponsoring	7.784	-	3.037
3.5.5	Ouderbijdragen	4.377.168	4.382.900	4.166.622
3.5.6	Opbrengst materialen/leermiddelen	2.034.881	1.727.500	1.914.203
3.5.6	Diverse personele opbrengsten	969.796	879.900	988.661
3.5.6	Omzet kantine-afdelingen	81.165	82.800	143.684
3.5.6	Overige	-	-	-
		8.262.737	7.690.500	7.917.279

4.1 Personeelslasten

		2014	Begroot 2014	2013
		EUR	EUR	EUR
	Brutolonen en salarissen	134.616.485		133.753.079
	Sociale lasten	16.743.258		15.571.305
	Pensioenpremies	20.542.293		21.040.001
4.1.1	Lonen en salarissen	171.902.036	170.368.918	170.364.385
	Mutaties personele voorzieningen	1.748.296	161.200	87.969
	Personeel niet in loondienst	2.746.515	1.029.400	1.731.690
	Overig	10.168.486	7.576.300	12.521.139
4.1.2	Overige personele lasten	14.663.297	8.766.900	14.340.797
4.1.3	Af: Uitkeringen	1.131.666-	611.600-	911.598-
		185.433.667	178.524.218	183.793.584

toel 4.1.1 De gemiddelde personele bezetting kan als volgt weergeven:

	2014	2013
	FTE	FTE
Directie	130,5	136,7
Onderwijzend personeel	1.895,1	1.886,0
Onderwijs ondersteunend personeel	520,7	541,2
	2.546,3	2.563,9
Waarvan vervangers	103,2	99,2
Bezetting exclusief vervangers	2.443,1	2.464,7

4.2 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

		2014	Begroot 2014	2013
		EUR	EUR	EUR
4.2.2	Materiële vaste activa	**6.174.258**	6.440.600	7.381.733

4.3 Huisvestingslasten

		2014	Begroot 2014	2013
		EUR	EUR	EUR
4.3.1	Huur	1.559.429	1.448.400	1.474.869
4.3.2	Verzekeringen	38.636	36.400	39.715
4.3.3	Onderhoud	2.186.598	2.342.800	1.850.375
4.3.4	Energie en water	2.969.113	2.902.100	3.116.137
4.3.5	Schoonmaakkosten	3.579.693	3.585.200	3.526.460
4.3.6	Heffingen	257.582	214.800	223.357
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	1.527.199	1.643.254	1.599.644
4.3.7	Vrijval onderhoud inzake vervallen of verschuiven onderhoud	648.777-	-	2.344.505-
4.3.8	Overige	1.480.506	513.400	217.584
		12.949.980	12.686.354	9.703.635

toel 4.3.8 Binnen deze post is een afkoopsom opgenomen inzake overdracht locatie Tongerseweg 135 te Maastricht aan de gemeente Maastricht voor € 1.150 K.

4.4 Overige lasten

		2014	Begroot 2014	2013
		EUR	EUR	EUR
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	4.869.376	3.806.100	4.343.798
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	8.733.194	8.679.700	9.071.918
4.4.4.1	Activiteiten, e.d. leerlingen	4.355.636	4.239.300	4.091.374
4.4.4.2	Overige	2.979.501	2.266.800	2.661.847
4.4.4.3	Schooloverstijgende projecten e.d.	93.917	1.000.000	58.453
	Totaal	**21.031.625**	19.991.900	20.227.390

toel 4.4.4.3 In de begroting 2014 is een totaalbedrag ad € 1 miljoen gereserveerd voor schooloverstijgende (onderwijsvernieuwende) projecten. De looptijd van deze projecten kan over de jaargrens heenlopen. Ter zake deze projecten, inclusief die welke overliepen uit het verleden, is in totaal circa € 0,8 miljoen uitgegeven in 2014. Deze uitgaven zijn toegerekend aan de betreffende kostensoorten terwijl in de begroting één bedrag is opgenomen bij de 'Overige lasten'.
De gerealiseerde kosten zijn als volgt verdeeld in de jaarrekening:

- 4.1 Personele lasten	571.154
- 4.2 Afschrijvingslasten	159.179
- 4.3 Huisvestingslasten	-
- 4.4 Overige lasten	93.917
	824.250

5 Financiële baten en lasten

		2014	Begroot 2014	2013
		EUR	EUR	EUR
5.1	Rentebaten	530.968	537.500	673.175
5.4	Overige opbrengsten financiële vaste activa	-	-	6.717
5.5	Rentelasten - dotatie voorzieningen	72.293-	46.300-	114.120-
5.5	Rentelasten - langlopende leningen	357.529-	360.500-	360.943-
5.5	Rentelasten - overige	43.085-	101.050-	36.605-
	Totaal	**58.061**	29.650	168.223

A.1.10 Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van de accountant (exclusief BTW) zijn ten laste gebracht van Stichting LVO, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

	2014	**2013**
	EUR	EUR
Onderzoek van de jaarrekening	75.000	78.100
Andere controleopdrachten	56.461	52.894
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-
Andere niet controledienst en	-	-
	131.461	130.994

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Publicatie bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen:

Vermelding alle bestuurders met dienstbetrekking

Naam	Functie	Ingangs datum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Door werkgever betaalde SV-premies	Belastbare kosten-vergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn	Beëindigings-uitkeringen	Jaar beëindiging	Motivering
					€	€	€	€	€		
H.A.L. van Hoof	College van Bestuur	26-02-2007	30-11-2014	1	140.241			17.274			
Drs. R.K.M. Bonekamp	College van Bestuur	09-01-1987		1	139.652			22.667			
A. Postema	College van Bestuur	01-11-2014		1	23.303			4.051			
					303.196	-	-	43.992	-		

Vermelding alle Toezichthouders

Naam	Functie	Ingangs datum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Door werkgever betaalde SV-premies	Belastbare kosten-vergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn	Beëindigings-uitkeringen	Jaar beëindiging	Motivering
					€	€	€	€	€		
Prof. Dr. H. Schreuder	Raad van Toezicht	01-01-2009		nvt	7.800						
A.A.G.A.M. Janssen	Raad van Toezicht	21-09-2009		nvt	5.200						
Dr. J.J.Schrijen	Raad van Toezicht	01-01-2012		nvt	5.200						
Mr. C. Bode	Raad van Toezicht	16-09-2013		nvt	5.200						
Prof. Dr. G.M.J. Bos	Raad van Toezicht	16-09-2013		nvt	5.200						
					28.600	-	-	-	-		

C. Overige gegevens

C OVERIGE GEGEVENS

C1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Raad van Toezicht van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs te Sittard

Verklaring over de jaarrekening 2014

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2014 van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs te Sittard gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

• geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs per 31 december 2014 en van het resultaat en de kasstromen over 2014 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.
• voldoen de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2014;
2. De staat van baten en lasten over 2014; en
3. De toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

In het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014 is een materialiteit voorgeschreven van 2% van de baten of 5% van het balanstotaal. Toepassing van deze grenzen leidt tot een materialiteitsbedrag voor de getrouwheid van de balansposten van € 7.356.000 en voor de staat van baten en lasten van € 4.465.000.

De materialiteit voor de financiële rechtmatigheid is bepaald op € 6.385.000. Deze materialiteit is gebaseerd op 3% van de totale publieke middelen, zoals voorgeschreven in paragraaf 2.1.3 van het onderwijsaccountants-protocol OCW/EZ 2014. In deze paragraaf van dit protocol zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met de Raad van Toezicht overeengekomen dat wij aan de raad alle geconstateerde afwijkingen uit onze controle rapporteren.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de Raad van Toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken. Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke onderdelen over deze kernpunten.

Waardering van de voorzieningen

De voorzieningen in de jaarrekening van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs hebben betrekking op de personeelsvoorzieningen en de onderhoudsvoorziening. Deze voorzieningen hebben ultimo 2014 saldi van respectievelijk € 7.322.000 en € 10.834.000. De waardering van deze voorzieningen vindt plaats tegen nominale waarde, met uitzondering van de voorziening kosten arbeidsjubilea die tegen de contante waarde in de jaarrekening is opgenomen.

De omvang van de personeelsvoorzieningen wordt berekend op basis van gegevens uit de salarisadministratie, onderliggende (reorganisatie)plannen, beschikkingen van uitkeringsinstanties en inschattingen van het College van Bestuur ten aanzien van de salarisontwikkeling en de werksituatie van de medewerkers. De onderhoudsvoorziening, gevormd ter egalisatie van de kosten van cyclisch, planmatig onderhoud van gebouwen en installaties, is gebaseerd op de meerjaren onderhoudsplannen voor de in gebruik zijnde gebouwen van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs.

In onze controle hebben wij de voor de berekening van de voorzieningen gehanteerde gegevens aangesloten met de salarisadministratie respectievelijk met de onderliggende onderhoudsplannen, alsmede de uitgangspunten en veronderstellingen die aan deze berekeningen ten grondslag liggen op aanvaardbaarheid beoordeeld. Als onderdeel hiervan hebben wij onder meer aandacht besteed aan de consistentie van deze inschattingen alsmede de evenwichtigheid hiervan uitgaande van de ervaringsgegevens uit voorgaande jaren en het boekjaar 2014.

Compliance aan wet- en regelgeving

In het kader van de compliance aan de geldende wet- en regelgeving hebben wij de opzet en het bestaan van de interne beheersmaatregelen getoetst die Limburgs Voortgezet Onderwijs heeft ingesteld om de naleving ervan te borgen. Daarnaast hebben wij, overeenkomstig hetgeen hierover in het onderwijsaccountantscontroleprotocol OCW/EZ 2014 is opgenomen, werkzaamheden verricht om vast te stellen dat Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs voldoet aan de wet- en regelgeving die op haar van toepassing is. Onderstaand is een opsomming gegeven van de belangrijkste rechtmatigheidsonderwerpen die wij in de controle hebben betrokken:

• De juistheid van de bekostigingsgegevens over de periode 2 oktober 2013 tot en met 1 oktober 2014.
• De naleving van de bepalingen zoals opgenomen in de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector.

• Het voldoen aan de Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010.
• De naleving van de Europese en nationale aanbestedingswetgeving.
• De aanwezigheid van de Verklaringen omtrent het gedrag.

Verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, alsmede het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het College van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het College van Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het College van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het College van Bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs moet het College van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het College van Bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het College van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.
De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel, als bedoeld in artikel 18, lid 3 van het Bekostigingsbesluit W.V.O. en artikel 103, lid 4 van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Wij verwijzen naar de bijlage bij de controleverklaring zoals opgenomen op pagina 55 voor een nadere beschrijving van onze verantwoordelijkheden.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het jaarverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het jaarverslag en de overige gegevens):

• dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Jaarverslag van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014 is opgesteld, en of de door de Regeling jaarverslaggeving onderwijs vereiste overige gegevens zijn toegevoegd.

• dat het jaarverslag voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Benoeming

Deloitte Accountants B.V. is in oktober 2012 door de Raad van Toezicht benoemd als accountant van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs vanaf de controle van het boekjaar 2012 tot op heden de externe accountant. In 2011 heeft na een evaluatie en marktconsultatie herbenoeming plaatsgevonden, waarbij de samenstelling van het auditteam op het niveau van verantwoordelijk auditpartner en auditmanager is gewijzigd.

Eindhoven, 22 juni 2015
Deloitte Accountants B.V.

Drs. J.J. Zuidema RA

Bijlage: nadere beschrijving van onze verantwoordelijkheden

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

• Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

• Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle van de jaarrekening en de financiële rechtmatigheid met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling.

• Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven.

• Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

• Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.
Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de Raad van Toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze afhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen. Wij bepalen de kernpunten voor onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de Raad van Toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

C2 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen significante gebeurtenissen voorgedaan na balansdatum.

C3 Voorstel bestemming van het resultaat

	EUR	
Het resultaat over 2014 bedraagt:	**2.242.295-**	**negatief**

	EUR
Het resultaat is als volgt verwerkt in de balans:	
- Verrekening aan de algemene reserve	49.100-
- Mutatie bestemmingsreserve ten behoeve van gemeenschappelijke investeringsprojecten.	191.488
- Onttrekking bestemmingsreserve kwaliteitsimpuls en evenwichtige leeftijdsopbouw	-
- Mutatie bestemmingsreserve heroriëntatie onderwijsaanbod ivm leerlingenontwikkeling	2.384.683-
- Toevoeging bestemmingsreserve individuele doelen van de clusters/scholen	-
	2.242.295-

Vaststelling en ondertekening jaarverantwoording 2014

Vaststelling en ondertekening van de jaarverantwoording 2014

Ingevolge het bepaalde in artikel 15, lid 2, juncto lid 4, van de statuten van de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs, heeft het College van Bestuur van de stichting in de vergadering van 20 mei 2015 het jaarverslag en de jaarrekening 2014 van de stichting voornoemd, vastgesteld.

Sittard, 20 mei 2015

Het College van Bestuur van de
Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs,

drs. A. Postema, voorzitter

drs. R.K.M. Bonekamp, lid

Ingevolge het bepaalde in artikel 15, lid 4, van de statuten van de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs, heeft de Raad van Toezicht van de stichting in de vergadering van 1 juni 2015 het jaarverslag en de jaarrekening 2014 van de stichting voornoemd, goedgekeurd.

Sittard, 3 juni 2015

De Raad van Toezicht van de
Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs

prof. dr. H. Schreuder

Begroting 2016 – Raming 2017 -2019

Porta Mosana College

Inhoudsopgave

1 Recapitulatie Financieel 3
2 Toelichting op de begroting 2016 en de meerjarenraming 2017-2019 4
3 Kengetallen 7
4 Investeringsbegroting 9
5 Financieel overzicht per locatie 15

1 Recapitulatie Financieel

Meerjarenraming 2016/2019 Cluster Maastricht Porta Mosana							
	Realisatie 2014	Begroting 2015	Prognose 2015	Begroting 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
Algemene gegevens							
Gemiddeld leerlingaantal excl VAVO/OPDC	2.158	2.227	2.177	2.098	2.056	2.014	1.974
Totaal bekostigd aantal leerlingen	2.168	2.288	2.283	2.150	2.108	2.066	2.026
Bekostigde VAVO en OPDC leerlingen	57	61	61	35	35	35	35
Bekostigde leerlingaantal excl VAVO/OPDC	2.111	2.227	2.222	2.115	2.073	2.031	1.991
Vloeroppervlakte totaal	13.764	13.764	15.741	15.741	15.741	15.741	15.741
Aantal Bruto ingezette FTE's voor mobiliteit	158,2	168,2	170,9	163,1	156,1	152,6	149,2
Mobiliteit FTE's	-	1,9	-	1,7	3,3	2,8	4,0
Aantal Bruto ingezette FTE's na volledige realisatie mobiliteit	158,2	166,3	170,9	161,4	152,8	149,8	145,2
Personeel	€	€	€	€	€	€	€
Baten							
Lumpsum OC&W P	11.805.025	12.640.000	12.431.000	11.812.000	11.651.000	11.444.000	11.249.000
Overige personele baten OC&W	598.358	573.583	565.200	571.800	721.100	709.000	697.600
Overige personele baten	167.887	224.966	191.600	319.600	243.200	235.500	231.800
Dekking Bestemmingsreserve Personeel	-	-	56.500	102.500	-	-	-
Totale personele baten	12.571.270	13.438.549	13.244.300	12.805.900	12.615.300	12.388.500	12.178.400
Lasten							
Loonkosten personeel	10.892.713	11.400.000	11.234.000	10.903.000	10.482.000	10.332.000	10.061.000
Loonkosten vervangingen	331.301	364.000	355.000	351.000	374.000	373.000	373.000
Overige personele lasten	1.347.025	1.313.300	1.308.800	1.405.000	1.368.100	1.367.800	1.367.200
Totale personele lasten	12.571.039	13.077.300	12.897.800	12.659.000	12.224.100	12.072.800	11.801.200
Exploitatieresultaat personeel	**232**	**361.249**	**346.500**	**146.900**	**391.200**	**315.700**	**377.200**
Materieel							
Baten							
Lumpsum OC&W M	2.288.322	2.356.600	2.409.200	2.319.700	2.260.000	2.232.000	2.178.000
Overige materiële baten OC&W	-	-	-	-	-	-	-
Overige baten M	98.741	64.700	56.500	-	-	-	-
Dekking Bestemmingsreserve materieel	-	-	-	-	-	-	-
Totale materiële baten	2.387.063	2.421.300	2.465.700	2.319.700	2.260.000	2.232.000	2.178.000
Lasten							
Afschrijvingslasten	318.980	349.000	317.900	332.900	333.600	320.700	303.100
Huisvestingslasten	685.243	708.500	863.400	847.700	859.100	859.100	857.900
Overige lasten M	977.775	1.035.200	1.134.900	1.144.000	1.132.900	1.124.800	1.103.900
Totale materiële lasten	1.981.998	2.092.700	2.316.200	2.324.600	2.325.600	2.304.600	2.264.900
Exploitatieresultaat materieel	**405.064**	**328.600**	**149.500**	**4.900-**	**65.600-**	**72.600-**	**86.900-**
Eigen taken							
Baten ET	641.630	555.800	653.600	524.200	513.700	503.300	493.500
Lasten ET	653.799	555.800	694.200	524.200	513.700	503.300	493.500
Exploitatieresultaat eigen taken	**12.169-**	**-**	**40.600-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Financiële baten en lasten							
Baten Fin	874	-	-	-	-	-	-
Lasten Fin	1.174	1.000	2.300	2.300	2.300	2.300	2.300
Financieel resultaat	**300-**	**1.000-**	**2.300-**	**2.300-**	**2.300-**	**2.300-**	**2.300-**
Buitengewone baten/lasten							
Buitengewone baten	-	-	-	-	-	-	-
Buiten gewone lasten	-	-	-	-	-	-	-
Buitengewone resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Operationeel resultaat	**392.827**	**688.849**	**453.100**	**139.700**	**323.300**	**240.800**	**288.000**
Resultaat ten laste van bestemmingsreserves	-	-	56.500	102.500	-	-	-
Exploitatieresultaat	**392.827**	**688.849**	**396.600**	**37.200**	**323.300**	**240.800**	**288.000**

2 Toelichting op de begroting 2016 en de meerjarenraming 2017-2019

Onderstaand volgt een toelichting op de begroting 2016 e.v. van Porta Mosana College.
Deze toelichting heeft betrekking op het BRIN Porta Mosana College.

Bij het opstellen van de begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd :

1. Er wordt uitgegaan van een 'groene' begroting op clusterniveau.
2. De uitgangspunten van de kaderbrief 2016 zijn toegepast.
3. De begroting 2016 en meerjarenraming t/m 2019 zijn gebaseerd op gewijzigd beleid waarbij de eerste invoering van OOM reeds merkbare invloed heeft. Met name de verschuiving van de leerlingaantallen in het VMBO heeft zijn weerslag in de cijfers. De financiële effecten van de invoering van OOM zullen verdere substantiële wijzigingen teweeg brengen in de meerjarenramingen 2017-2019. Bij het interpreteren van de cijfers dienen de effecten van OOM dan ook steeds in gedachten gehouden te worden.
4. De personele begroting is rechtstreeks gekoppeld aan het formatieplan dat in juni aan het bestuur en aan de medezeggenschapsraden is aangeboden. Als gevolg van gewijzigde leerlingenaantallen (op basis van de 1 oktober telling) hebben aanpassingen in de personele formatie plaatsgevonden.
   De uitgangspunten voor de totstandkoming van de personele formatie staan vermeld in de algemene toelichting van het formatieplan.
5. De loonkosten zijn niet geïndexeerd, cf. kaderbrief. Indien er in de nieuwe CAO een loonstijging wordt afgesproken die niet (volledig) wordt gedekt door een lumpsumstijging, zullen er nog extra kosten ontstaan.
6. De materiële begroting is samengesteld in samenwerking met de locatiedirecteuren, gebaseerd op het beleid van de schoollocatie.
   De volgende aanpassingen zijn ten opzichte van de begroting 2015 doorgevoerd:
   - Extra kostenreductie in de materiële begroting indien naar aanleiding van de analyse van de prognose 2015 blijkt dat deze haalbaar geacht wordt.
   - Incidentele negatieve bijstellingen indien naar aanleiding van diezelfde analyse blijkt dat posten te laag zijn ingeschat en ook bij extra sturing niet zondermeer beïnvloedbaar zijn.
7. De leerlingenprognoses zijn gebaseerd en geëxtrapoleerd op basis van de aantallen per 1-10-2015.
8. Ter dekking van de centrale organisatie (bestuursbureau) en ter dekking van de bovenschoolse organisatie (servicepunt) wordt jaarlijks een bedrag per leerling in de begroting opgenomen. In onderstaande tabel wordt het tarief weergegeven.

	Begroot 2015	**Begroot 2016**	**Raming 2017**	**Raming 2018**	**Raming 2019**
Tarief personeel					

	Begroot 2015	Begroot 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
centrale organisatie	€ 120,93	€ 168,53	€ 156,20	€ 162,96	€ 169,26
Tarief materieel centrale organisatie	€ 41,22	€ 68,42	€ 69,28	€ 71,24	€ 75,25
Totaal	**€ 162,15**	**€ 236,77**	**€ 225,48**	**€ 234,20**	**€ 244,51**
Tarief personeel bovenschools	€ 217,23	€ 217,23	€ 217,23	€ 217,23	€ 217,23
Tarief materieel bovenschools	€ 73,48	€ 73,48	€ 73,48	€ 73,48	€ 73,48
Totaal	**€ 290,71**	**€ 290,71**	**€ 290,71**	**€ 290,71**	**€ 290,71**

Vanaf 2016 zullen in de kosten van het bestuursbureau ook de kosten worden opgenomen die voorheen nog separaat aan de scholen werden doorbelast zoals: licenties automatisering, loonverwerking, afdracht VO-organisaties, arbeidscommunicatie, verzekeringen, heffingen (muziek/repro/beeld). Verder is in het tarief rekening gehouden met de kanteling van de PSA- en F werkzaamheden.

Personeel

Onderstaand de ontwikkeling van het exploitatieresultaat personeel zoals opgenomen in de begroting 2016 ten opzichte van de begroting 2015.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil
Totale personele baten	€ 13.439	€ 12.806	-€ 633
Totale personele lasten	€ 13.077	€ 12.659	-€ 418
Exploitatieresultaat	**€ 362**	**€ 147**	**-€ 215**

In de personele baten wordt de afwijking t.o.v. begroot 2015 veroorzaakt door een lagere lumpsum ad € 828K, met name veroorzaakt door een daling van het aantal leerlingen en daling in de tarieven. De overige personele baten stijgen met € 95K, en bestaat met name uit de vergoeding inzake IVOO leerlingen en de internationaliseringsubsidie Erasmus. De dekking vanuit de bestemmingsreserve ad € 102k betreft de extra inzet van 1,5 FTE ten behoeve van de splitsing TTO klassen.

De personele lasten nemen in 2016 ten opzichte van de begroting af met € 418K. Dit wordt met name veroorzaakt door de afname van 5 FTE.
Per saldo wordt voor 2016 een positief resultaat voorzien op de personele exploitatie.

Materieel

Onderstaand de ontwikkeling van het exploitatieresultaat materieel zoals opgenomen in de begroting 2016 ten opzichte van de begroting 2015.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2015	Begroting 2016	Verschil

Totale materiële baten	€ 2.421	€ 2.320	-€ 101
Totale materiële lasten	€ 2.093	€ 2.325	-€ 232
Exploitatieresultaat	**€ 328**	**-€ 5**	**-€ 333**

De daling van de van de materiële lumpsum is te wijten aan enerzijds lagere tarieven voor 2016 en anderzijds een afname van het aantal leerlingen.
De lasten stijgen ten opzichte van 2015, met name door de stijging in huisvestingskosten van 140k. Het grootste deel is te wijten aan het ruimtegebrek op de Molenweg, waar noodlokalen en toebehoren zijn geplaatst. Daarnaast is de bijdrage aan de centrale organisatie gestegen met 50k, de kosten P&R en Communicatie zijn ten behoeve van de promotie van het VMBO domein gestegen met 20k. Per saldo wordt een klein negatief resultaat voorzien op de materiële exploitatie.

3 Kengetallen

Tijdvak	Realisatie 2014	Begroting 2015	Prognose 2015	Begroting 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
Aantal bekostigde leerlingen	2.111	2.227	2.222	2.115	2.073	2.031	1.991
Aantal ingezette FTE's	158,2	166,3	170,9	161,4	152,8	149,8	145,2

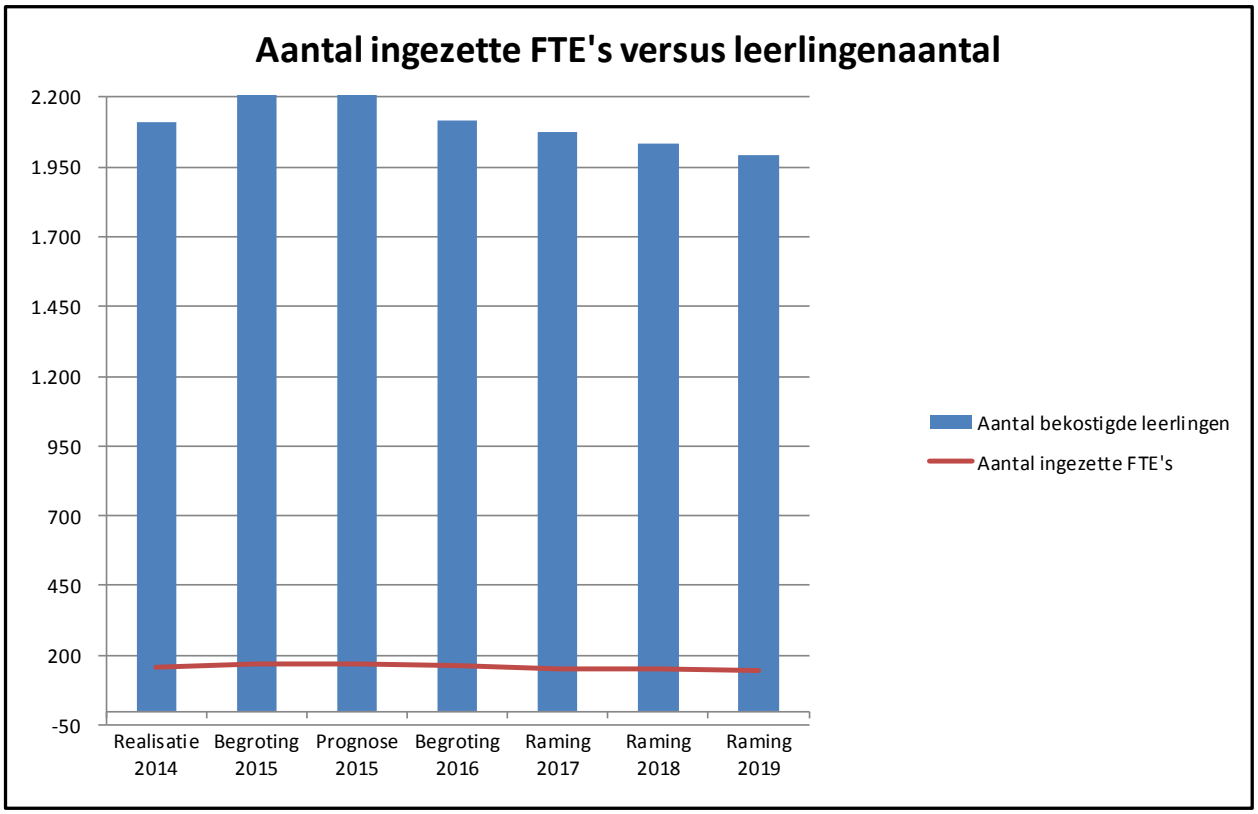

Tijdvak	Prognose 2015	Begroting 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
Aantal bekostigde leerlingen	2.222	2.115	2.073	2.031	1.991
FTE Directie	9,3	9,8	9,7	8,9	8,4
FTE OP	137,8	127,3	119,6	117,7	113,8
FTE OOP	23,8	24,2	23,5	23,2	23,0
Totaal	**170,9**	**161,4**	**152,8**	**149,8**	**145,2**
Directie	5%	6%	6%	6%	6%
OP	81%	79%	78%	79%	78%
OOP	14%	15%	15%	16%	16%
Totaal	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**
OOP/Dir in % OP	24%	27%	28%	27%	28%

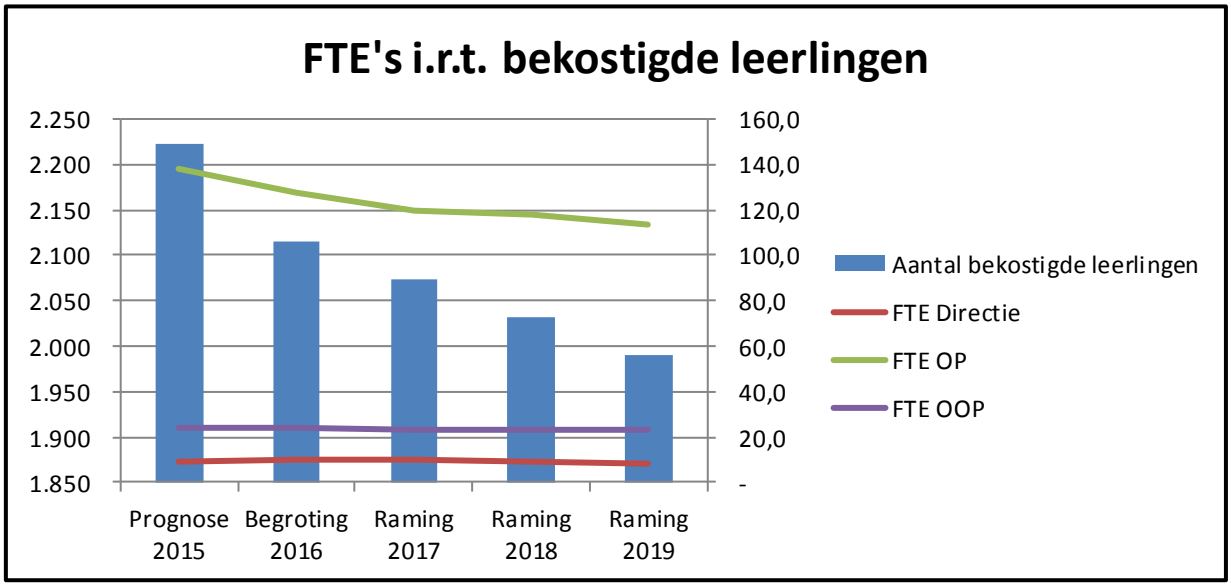

Tijdvak	Realisatie 2014	Begroting 2015	Prognose 2015	Begroting 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
Aantal bekostigde leerlingen	2.111	2.227	2.222	2.115	2.073	2.031	1.991
Vloeroppervlakte totaal	13.764	13.764	15.741	15.741	15.741	15.741	15.741
Afschrijvingslasten per m2	€ 23,2	€ 25,4	€ 20,2	€ 21,1	€ 21,2	€ 20,4	€ 19,3
Schoonmaaklasten per m2	€ 11,6	€ 11,8	€ 10,0	€ 10,0	€ 10,0	€ 10,0	€ 10,0
Energielasten per m2	€ 12,0	€ 12,5	€ 12,7	€ 13,1	€ 13,1	€ 13,1	€ 13,1
Onderhoudslasten per m2	€ 13,9	€ 14,3	€ 16,7	€ 14,9	€ 15,6	€ 15,6	€ 15,5
Overige huisvestingslasten per m2	€ 12,2	€ 12,9	€ 15,5	€ 16,0	€ 16,0	€ 16,0	€ 16,0
Lasten leermiddelen per leerling	€ 209,4	€ 187,3	€ 204,0	€ 225,5	€ 236,3	€ 238,8	€ 232,5
ICT lasten per leerling	€ 55,4	€ 35,6	€ 35,3	€ 34,2	€ 34,9	€ 35,6	€ 36,3

4 Investeringsbegroting

RECAPITULATIE INVESTERINGSBEGROTING PORTA MOSANA VMBO					
	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar
	2015	2016	2017	2018	2019
Recapitulatie gebouwen					
Interne verbouwingen	€ -	€ 28.600	€ -	€ -	€ -
Nieuwbouw	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Activeerbaar onderhoud	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
In uitvoering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen	**€ -**	**€ 28.600**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Recapitulatie inventarissen					
Leerlingenmeubilair	€ 21.753	€ 44.000	€ -	€ -	€ -
Audiovisuele hulpmiddelen	€ -	€ 36.800	€ 16.050	€ 25.950	€ 11.550
Servers en opslag	€ -	€ -	€ -	€ 10.000	€ -
Lokale netwerken	€ 45.900	€ 21.000	€ 6.000	€ -	€ 27.600
Werkplekken hard- en software	€ 70.430	€ 3.800	€ 22.400	€ 20.000	€ 88.300
Overige hard- en software	€ 900	€ 800	€ -	€ -	€ -
Muziekinstrumenten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Kantoorinventaris	€ -	€ 4.700	€ -	€ -	€ -
Machines en installaties	€ -	€ 18.550	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen	**€ 138.983**	**€ 129.650**	**€ 44.450**	**€ 55.950**	**€ 127.450**
Recapitulatie leermiddelen					
Huurboeken	€ 13.200	€ 16.400	€ 17.000	€ 15.800	€ 16.400
Werkboeken	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen	**€ 13.200**	**€ 16.400**	**€ 17.000**	**€ 15.800**	**€ 16.400**
TOTAAL GENERAAL	**€ 152.183**	**€ 174.650**	**€ 61.450**	**€ 71.750**	**€ 143.850**

SPECIFICATIE INVESTERINGSBEGROTING PORTA MOSANA VMBO					
	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar
	2015	2016	2017	2018	2019
Recapitulatie interne verbouwingen					
Elektrotechnisch slot voordeur	€ -	€ 3.000	€ -	€ -	€ -
Camerabewaking	€ -	€ 15.000	€ -	€ -	€ -
Airco en stofvrij maken ruimte	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ -
Tochtsluis	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ -
Inbraakbeveiliging toegangsdeur opslagruimte groen	€ -	€ 600	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen interne verbouwingen	**€ -**	**€ 28.600**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Recapitulatie leerlingenmeubilair					
120 leerlingensets	€ -	€ 18.000	€ -	€ -	€ -
Aula meubilair	€ -	€ 6.500	€ -	€ -	€ -
Gedeeltelijk verv buitenmeubilair	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ -
Leerlingenmeubilair	€ 21.753	€ -	€ -	€ -	€ -
Aankleding ruimte	€ -	€ 2.500	€ -	€ -	€ -
Lichamelijk onderwijs	€ -	€ 12.000	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen leerlingenmeubilair	**€ 21.753**	**€ 44.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Recapitulatie audiovisuele hulpmiddelen					
Whitebord/projectiebord kolommen	€ -	€ 14.100	€ -	€ -	€ -
Whitebord/projectiebord kolommen verv.	€ -	€ -	€ 7.050	€ 7.050	€ 7.050
LED TV	€ -	€ 1.400	€ -	€ -	€ -
Smart Beamers Digitaal	€ -	€ 9.000	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500
Smart Beamers Digitaal verv.	€ -	€ 10.500	€ 4.500	€ 13.500	€ -
Beamers verv.	€ -	€ 1.800	€ -	€ 900	€ -
Totaal investeringen audiovisuele hulpmiddelen	**€ -**	**€ 36.800**	**€ 16.050**	**€ 25.950**	**€ 11.550**
Recapitulatie servers en opslag					
Servers vervanging	€ -	€ -	€ -	€ 10.000	€ -
Totaal investeringen servers en opslag	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 10.000**	**€ -**
Recapitulatie lokale netwerken					
Netwerk switch (IBIS) vervanging	€ -	€ 21.000	€ 6.000	€ -	€ -
Draadloos netwerk comp	€ 45.900	€ -	€ -	€ -	€ -
Draadloos netwerk comp verv.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 27.600
Totaal investeringen lokale netwerken	**€ 45.900**	**€ 21.000**	**€ 6.000**	**€ -**	**€ 27.600**
Recapitulatie werkplekken hard- en software					
Computers	€ 2.900	€ 3.500	€ -	€ -	€ -
Computers vervanging	€ 58.000	€ -	€ 22.400	€ 18.200	€ 73.500
Notebooks	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Notebooks vervanging	€ 6.380	€ -	€ -	€ -	€ 10.450
Laptop karren 16 lades vervanging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Tablets (IPAD etc)	€ 3.150	€ -	€ -	€ 1.800	€ 4.200
Dockingstation Notebook	€ -	€ 300	€ -	€ -	€ -
Dockingstation Notebook vervanging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 150
Totaal investeringen werkplekken hard- en software	**€ 70.430**	**€ 3.800**	**€ 22.400**	**€ 20.000**	**€ 88.300**
Recapitulatie overige hard- en software					
Printers vervanging	€ 900	€ -	€ -	€ -	€ -
Scanner inlezen pasjes + autom registr in Magister (receptie)	€ -	€ 800	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen overige hard- en software	**€ 900**	**€ 800**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

SPECIFICATIE INVESTERINGSBEGROTING PORTA MOSANA VMBO					
	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar
	2015	2016	2017	2018	2019
Recapitulatie kantoorinventaris					
Meubilair personeelskamer	€ -	€ 3.800	€ -	€ -	€ -
Afsluitbare kasten 5st	€ -	€ 900	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen kantoorinventaris	**€ -**	**€ 4.700**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Recapitulatie machines en installaties					
Nieuwe kleioven	€ -	€ 4.000	€ -	€ -	€ -
Afzuiging (kleioven)	€ -	€ 750	€ -	€ -	€ -
Aquabron (gekoeld water install)	€ -	€ 1.250	€ -	€ -	€ -
Optiek met lichtbron 10x	€ -	€ 1.300	€ -	€ -	€ -
Practicumvoeding 4x 30 V5 A AC-DC	€ -	€ 1.250	€ -	€ -	€ -
Aanpassingen elektrotechnische installaties nav NEN3140 keuringen	€ -	€ 10.000	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen machines en installaties	**€ -**	**€ 18.550**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Recapitulatie leermiddelen					
Nieuwe koop boeken	€ 13.200	€ 16.400	€ 17.000	€ 15.800	€ 16.400
Totaal leermiddelen	**€ 13.200**	**€ 16.400**	**€ 17.000**	**€ 15.800**	**€ 16.400**
TOTAAL GENERAAL	**€ 152.183**	**€ 174.650**	**€ 61.450**	**€ 71.750**	**€ 143.850**

RECAPITULATIE INVESTERINGSBEGROTING PORTA MOSANA HVWO					
	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar
	2015	2016	2017	2018	2019
Recapitulatie gebouwen					
Interne verbouwingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Nieuwbouw	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Activeerbaar onderhoud	€ 12.765	€ 14.500	€ -	€ -	€ -
In uitvoering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen	**€ 12.765**	**€ 14.500**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Recapitulatie inventarissen					
Leerlingenmeubilair	€ -	€ 10.000	€ -	€ -	€ -
Audiovisuele hulpmiddelen	€ -	€ 25.500	€ 7.500	€ 55.450	€ 16.450
Servers en opslag	€ 14.300	€ 5.000	€ -	€ -	€ 10.000
Lokale netwerken	€ 8.090	€ 18.000	€ 21.000	€ 56.400	€ -
Werkplekken hard- en software	€ 50.900	€ 19.150	€ 23.100	€ 33.500	€ 60.600
Overige hard- en software	€ 8.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Kantoorinventaris	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ -
Machines en installaties	€ 649	€ 12.500	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Totaal investeringen	**€ 81.939**	**€ 95.150**	**€ 61.600**	**€ 155.350**	**€ 97.050**
Recapitulatie leermiddelen					
Huurboeken	€ 180.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000
Werkboeken	€ 12.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Totaal investeringen	**€ 192.000**	**€ 135.000**	**€ 135.000**	**€ 135.000**	**€ 135.000**
TOTAAL GENERAAL	**€ 286.704**	**€ 244.650**	**€ 196.600**	**€ 290.350**	**€ 232.050**

SPECIFICATIE INVESTERINGSBEGROTING PORTA MOSANA HVWO					
	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar
	2015	2016	2017	2018	2019
Recapitulatie interne verbouwingen					
Twee puien met isolatie glas muziek lokaal	€ -	€ 3.000	€ -	€ -	€ -
renovatie sportveld	€ 5.264	€ -	€ -	€ -	€ -
Afwerken plafond balkon	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ -
Bouwkundige aanpassingen tekenlokaal	€ -	€ 4.000	€ -	€ -	€ -
Bestrating fiestenstalling	€ 7.501	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen interne verbouwingen	**€ 12.765**	**€ 14.500**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Recapitulatie leerlingenmeubilair					
64 nieuwe leerlingensets	€ -	€ 10.000	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen leerlingenmeubilair	**€ -**	**€ 10.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Recapitulatie audiovisuele hulpmiddelen					
Whitebord/projectiebord kolommen verv.	€ -	€ -	€ -	€ 16.450	€ 16.450
LED TV	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Smart Beamers Digitaal verv.	€ -	€ 21.000	€ 7.500	€ 39.000	€ -
Beamers verv.	€ -	€ 4.500	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen audiovisuele hulpmiddelen	**€ -**	**€ 25.500**	**€ 7.500**	**€ 55.450**	**€ 16.450**
Recapitulatie servers en opslag					
Servers vervanging	€ 14.300	€ -	€ -	€ -	€ 10.000
Newbase	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen servers en opslag	**€ 14.300**	**€ 5.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 10.000**
Recapitulatie lokale netwerken					
Netwerk switch (IBIS) vervanging	€ -	€ 18.000	€ 21.000	€ -	€ -
Draadloos netwerk comp verv.	€ 8.090	€ -	€ -	€ 56.400	€ -
Totaal investeringen lokale netwerken	**€ 8.090**	**€ 18.000**	**€ 21.000**	**€ 56.400**	**€ -**
Recapitulatie werkplekken hard- en software					
Computers	€ 2.900	€ 2.800	€ 700	€ -	€ -
Computers vervanging	€ 42.340	€ 15.400	€ 22.400	€ 25.900	€ 54.600
Notebooks	€ 1.160	€ -	€ -	€ -	€ -
Notebooks vervanging	€ -	€ 950	€ -	€ 7.600	€ -
Tablets (IPAD etc)	€ 4.500	€ -	€ -	€ -	€ -
Tablets vervanging	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 6.000
Totaal investeringen werkplekken hard- en softwar	**€ 50.900**	**€ 19.150**	**€ 23.100**	**€ 33.500**	€ 60.600
Recapitulatie overige hard- en software					
Xafax betaald printen vervanging	€ 8.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen overige hard- en software	**€ 8.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Recapitulatie kantoorinventaris					
Vervangen kantoormeubilair	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen kantoorinventaris	**€ -**	**€ 5.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

SPECIFICATIE INVESTERINGSBEGROTING PORTA MOSANA HVWO					
	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar	Kalenderjaar
	2015	2016	2017	2018	2019
Recapitulatie machines en installaties					
Post onvoorzien machines kort/middellang	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ -
Verfafscheider/VEC spoelmachine	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ -
Aanpassingen elektrotechnische installaties nav NEN3140 keuringen	€ -	€ -	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Wasautomaat	€ 649	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal investeringen machines en installaties	**€ 649**	**€ 12.500**	**€ 10.000**	**€ 10.000**	**€ 10.000**
Recapitulatie leermiddelen					
Huurboeken	€ 180.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000
Werkboeken	€ 12.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Totaal leermiddelen	**€ 192.000**	**€ 135.000**	**€ 135.000**	**€ 135.000**	**€ 135.000**
TOTAAL GENERAAL	**€ 286.704**	**€ 244.650**	**€ 196.600**	**€ 290.350**	**€ 232.050**

5 Financieel overzicht per locatie

Meerjarenraming 2016-2019 27VG-Porta Mosana VMBO							
	Realisatie 2014	Begroting 2015	Prognose 2015	Begroting 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
Algemene gegevens							
Gemiddeld leerlingaantal excl VAVO/OPDC	672	711	656	591	579	567	556
Totaal bekostigd aantal leerlingen	686	745	740	631	619	607	596
Bekostigde VAVO en OPDC leerlingen	34	41	41	35	35	35	35
Bekostigde leerlingaantal excl VAVO/OPDC	652	704	699	596	584	572	561
Vloeroppervlakte totaal	4.671	4.671	5.191	5.191	5.191	5.191	5.191
Aantal Bruto ingezette FTE's voor mobiliteit	53,5	59,7	59,2	53,5	51,5	50,1	49,5
Mobiliteit FTE's	-	1,9	-	1,7	3,3	2,8	4,0
Aantal Bruto ingezette FTE's na volledige realisatie mobiliteit	53,5	57,8	59,2	51,7	48,2	47,3	45,5
Personeel	**€**	**€**	**€**	**€**	**€**	**€**	**€**
Baten							
Lumpsum OC&W P	4.025.930	4.212.000	4.233.000	3.599.000	3.568.000	3.509.000	3.457.000
Overige personele baten OC&W	184.161	163.000	161.200	181.100	225.100	221.700	218.600
Overige personele baten	35.776	14.000	26.000	14.000	2.000	-	-
Dekking Bestemmingsreserve Personeel	-	-	14.000	-	-	-	-
Totale personele baten	4.245.867	4.389.000	4.434.200	3.794.100	3.795.100	3.730.700	3.675.600
Lasten							
Loonkosten personeel	3.529.868	3.823.000	3.607.000	3.312.000	3.143.000	3.119.000	3.008.000
Loonkosten vervangingen	174.927	170.000	157.000	152.000	162.000	162.000	162.000
Overige personele lasten	470.056	403.400	384.300	416.800	405.700	405.900	406.300
Totale personele lasten	4.174.851	4.396.400	4.148.300	3.880.800	3.710.700	3.686.900	3.576.300
Exploitatieresultaat personeel	**71.016**	**7.400-**	**285.900**	**86.700-**	**84.400**	**43.800**	**99.300**
Materieel							
Baten							
Lumpsum OC&W M	777.765	833.500	850.700	767.000	739.000	732.000	717.000
Overige materiële baten OC&W	-	-	-	-	-	-	-
Overige baten M	56.020	6.500	3.800	-	-	-	-
Dekking Bestemmingsreserve materieel	-	-	-	-	-	-	-
Totale materiële baten	833.784	840.000	854.500	767.000	739.000	732.000	717.000
Lasten							
Afschrijvingslasten	129.315	144.400	130.300	140.400	143.400	132.600	126.400
Huisvestingslasten	231.150	234.300	269.200	275.700	279.500	279.600	279.300
Overige lasten M	325.684	385.000	411.900	391.000	385.300	384.900	380.700
Totale materiële lasten	686.149	763.700	811.400	807.100	808.200	797.100	786.400
Exploitatieresultaat materieel	**147.636**	**76.300**	**43.100**	**40.100-**	**69.200-**	**65.100-**	**69.400-**
Eigen taken							
Baten ET	208.644	200.000	198.600	169.300	165.900	162.500	159.400
Lasten ET	208.378	200.000	239.200	169.300	165.900	162.500	159.400
Exploitatieresultaat eigen taken	**266**	**-**	**40.600-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Financiële baten en lasten							
Baten Fin	28	-	-	-	-	-	-
Lasten Fin	2.775-	500	300	300	300	300	300
Financieel resultaat	**2.803**	**500-**	**300-**	**300-**	**300-**	**300-**	**300-**
Buitengewone baten/lasten							
Buitengewone baten	-	-	-	-	-	-	-
Buiten gewone lasten	-	-	-	-	-	-	-
Buitengewone resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Operationeel resultaat	**221.721**	**68.400**	**288.100**	**127.100-**	**14.900**	**21.600-**	**29.600**
Resultaat ten laste van bestemmingsreserves	-	-	14.000	-	-	-	-
Exploitatieresultaat	**221.721**	**68.400**	**274.100**	**127.100-**	**14.900**	**21.600-**	**29.600**

Meerjarenraming 2016-2019 27VG-Porta Mosana HVWO							
	Realisatie	Begroting	Prognose	Begroting	Raming	Raming	Raming
	2014	2015	2015	2016	2017	2018	2019
Algemene gegevens							
Gemiddeld leerlingaantal excl VAVO/OPDC	1.486	1.516	1.521	1.507	1.477	1.447	1.418
Totaal bekostigd aantal leerlingen	1.482	1.543	1.543	1.519	1.489	1.459	1.430
Bekostigde VAVO en OPDC leerlingen	23	20	20	-	-	-	-
Bekostigde leerlingaantal excl VAVO/OPDC	1.459	1.523	1.523	1.519	1.489	1.459	1.430
Vloeroppervlakte totaal	9.093	9.093	10.550	10.550	10.550	10.550	10.550
Aantal Bruto ingezette FTE's voor mobiliteit	104,7	108,6	111,7	109,7	104,7	102,5	99,7
Mobiliteit FTE's	-	-	-	-	-	0,0	0,1
Aantal Bruto ingezette FTE's na volledige realisatie mobiliteit	104,7	108,6	111,7	109,7	104,7	102,5	99,7
Personeel	€	€	€	€	€	€	€
Baten							
Lumpsum OC&W P	7.779.095	8.428.000	8.198.000	8.213.000	8.083.000	7.935.000	7.792.000
Overige personele baten OC&W	414.197	410.583	404.000	390.700	496.000	487.300	479.000
Overige personele baten	132.111	210.966	165.600	305.600	241.200	235.500	231.800
Dekking Bestemmingsreserve Personeel	-	-	42.500	102.500	-	-	-
Totale personele baten	8.325.404	9.049.549	8.810.100	9.011.800	8.820.200	8.657.800	8.502.800
Lasten							
Loonkosten personeel	7.362.845	7.577.000	7.627.000	7.591.000	7.339.000	7.213.000	7.053.000
Loonkosten vervangingen	156.374	194.000	198.000	199.000	212.000	211.000	211.000
Overige personele lasten	876.969	909.900	924.500	988.200	962.400	961.900	960.900
Totale personele lasten	8.396.188	8.680.900	8.749.500	8.778.200	8.513.400	8.385.900	8.224.900
Exploitatieresultaat personeel	**70.784-**	**368.649**	**60.600**	**233.600**	**306.800**	**271.900**	**277.900**
Materieel							
Baten							
Lumpsum OC&W M	1.510.557	1.523.100	1.558.500	1.552.700	1.521.000	1.500.000	1.461.000
Overige materiële baten OC&W	-	-	-	-	-	-	-
Overige baten M	42.721	58.200	52.700	-	-	-	-
Dekking Bestemmingsreserve materieel	-	-	-	-	-	-	-
Totale materiële baten	1.553.278	1.581.300	1.611.200	1.552.700	1.521.000	1.500.000	1.461.000
Lasten							
Afschrijvingslasten	189.665	204.600	187.600	192.500	190.200	188.100	176.700
Huisvestingslasten	454.093	474.200	594.200	572.000	579.600	579.500	578.600
Overige lasten M	652.091	650.200	723.000	753.000	747.600	739.900	723.200
Totale materiële lasten	1.295.849	1.329.000	1.504.800	1.517.500	1.517.400	1.507.500	1.478.500
Exploitatieresultaat materieel	**257.429**	**252.300**	**106.400**	**35.200**	**3.600**	**7.500-**	**17.500-**
Eigen taken							
Baten ET	432.986	355.800	455.000	354.900	347.800	340.800	334.100
Lasten ET	445.421	355.800	455.000	354.900	347.800	340.800	334.100
Exploitatieresultaat eigen taken	**12.435-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Financiële baten en lasten							
Baten Fin	846	-	-	-	-	-	-
Lasten Fin	3.949	500	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Financieel resultaat	**3.103-**	**500-**	**2.000-**	**2.000-**	**2.000-**	**2.000-**	**2.000-**
Buitengewone baten/lasten							
Buitengewone baten	-	-	-	-	-	-	-
Buiten gewone lasten	-	-	-	-	-	-	-
Buitengewone resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Operationeel resultaat	**171.106**	**620.449**	**165.000**	**266.800**	**308.400**	**262.400**	**258.400**
Resultaat ten laste van bestemmingsreserves	-	-	42.500	102.500	-	-	-
Exploitatieresultaat	**171.106**	**620.449**	**122.500**	**164.300**	**308.400**	**262.400**	**258.400**